ಚಿಂತಾಮಣಿಃ

ತಚ್ಚಾನುಮಾನಂ ಪರಾರ್ಥಂ ನ್ಯಾಯಸಾಧ್ಯಮಿತಿ ನ್ಯಾಯಃ। ತದವಯವಾಶ್ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹೇತೂದಾಹರಣೋಪನಯನಿಗಮನಾನಿ ನಿರೂ-
ಪ್ಯಂತೇ। ತತ್ರ ಸಮಸ್ತರೂಪೋಪಪನ್ನಲಿಂಗಪ್ರತಿಪಾದಕಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ್ಯಾಯಃ। ಅತ್ರ ವೇದವಾಕ್ಯೇ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ। ಕಿಂತ್ವನುಮಿತಿಚರಮಕಾರಣಲಿಂ-
ಗಪರಾಮರ್ಶಪ್ರಯೋಜಕಶಾಬ್ದಜ್ಞಾನಜನಕವಾಕ್ಯಂ ನ್ಯಾಯಃ। ಪ್ರತಿಜ್ಞಾದಿಪಂಚವಾಕ್ಯೈಕವಾಕ್ಯತಯಾ ಯೋಗ್ಯಾರ್ಥವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಂ ಜನ್ಯತೇ
ಜ್ಞಾ ತೇನ ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿ [illegible]ನಂ ತದನುಜ್ಞಾಪ್ಯತೇ ತೇನ ಚ ಪರಾಮರ್ಶ ಉತ್ಪದ್ಯತ ಇತಿ ನ್ಯಾಯಜನ್ಯಶಾಬ್ದಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪರಾಮ-
ರ್ಶಪ್ರಯೋಜಕತಾ। ಅನುಮಿತಿಚರಮಕಾರಣಲಿಂಗಪರಾಮರ್ಶಪ್ರಯೋಜಕಶಾಬ್ದಜ್ಞಾನಜನಕ[illegible]ವಾಕ್ಯತ್ವಮವಯವತ್ವಂ। ಅತ ಏವ
ನ್ಯಾಯ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ಧೂಮವಾನಯಮಿತಿ ವಾಕ್ಯೇ ತದವಯವೇ ಚ ನ ತದವಯವಲಕ್ಷಣೇ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ। ತೇನ ಚರಮಪರಾಮರ್ಶಸ್ಯ ತದವಯವೇನ ಪರಾ-
ಮರ್ಶಜನಕಸ್ಯ ಜನನಾತ್ [illegible] ಸಂಕ್ಷೇಪತಃ ಪರಾಮರ್ಶಪ್ರಯೋಜಕವಾಕ್ಯತ್ವೇನ ವಿಶೇಷಾಭಾವಾತ್ [illegible] ನ್ಯಾಯ ಏವೇತಿ। ತನ್ನ ಕಥಾಯಾಮಾ- ಸೋ
ಅ ಕಾಂಕ್ಷಾಕ್ರಮೇಣೈವ ಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಪ್ರಥಮಂ ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಾಯಾಂ ತತ್ರ ತದುಕ್ತೌ ಜ್ಞಾನಗ್ರಹ ಇತಿ ವಕ್ಷ್ಯತೇ। ಅನ್ಯಥಾ ಸಷ್ಠುರಂ ಜಿದವಿಪರಾ-
೧ ಮರ್ಶ[illegible] ಜನಕತಯಾ ನ್ಯಾಯತ್ವಾಪತ್ತಿಃ। ಆಕಾಂಕ್ಷಾವಿರಹಾನ್ನೈವಮ್। ಅತ ಏವ ಪಂಚಾವಯವವಾಕ್ಯಾದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಕ್ತವಕ್ಷಾ-
ಜ್ಞಾನಮುತ್ಪದ್ಯತ ಇತಿ ತಜ್ಜನಕವಾಕ್ಯತ್ವಂ ನ್ಯಾಯತ್ವಂ। ಏವಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾದ್ಯವಯವವಾಕ್ಯಜನ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ವಿಜಾತೀಯಶಾಬ್ದಜ್ಞಾನ-
ಮಿತಿ ತಜ್ಜನಕತ್ವಮೇವ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಮಿತಿ ತತ್ತಜ್ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಜನಕತ್ವಂ ತ[illegible] ಸ್ತ್ವ್ಯಜನಕತ್ವಂ ವಾ ನ್ಯಾಯಪ್ರತಿಜ್ಞಾತ್ವಾದ ಅತಿಪ್ರಸಕ್ತ ವಿಶೇಷ-
ಮನುಗತಂ ರೂಪವಂತರೇಣ ದುರ್ಗ್ರಹಂ [illegible]ಮಿತಿ ತತ್ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿತಸ್ಯೈವ ಲಕ್ಷಣತ್ವಾಪತ್ತೇಃ। ಅನ್ಯಥಾ ಜಾತಿಸಂಕರಪ್ರಸಂಗಃ। ತತ್ರ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ
ಸಾಧ್ಯನಿರ್ದೇಶಃ ಸಾಧ್ಯವದಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತೇಃ। ಕಿಂತೂಕ್ತನ್ಯಾಯಮಿತಿ ಹೇತುಲಿಂಗಪರಾಮರ್ಶಪ್ರಯೋಜಕವಾಕ್ಯಾರ್ಥಜ್ಞಾನಜನಕತ್ವಸತ್ವ

ತ್ವೆ

ತ್ತಿ ಶಾಬ್ದಬುದ್ಧ್ಯನ್ಯಾರ್ಥಾತಿರಿಕ್ತ ವಿಷಯಕ ಶಾಬ್ದ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ವಾಕ್ಯಂ ... ಅರ್ಥಾಂತರಾತಿರಿಕ್ತ ... ಪದಂ ವಿಶೇಷ್ಯ ಅಂಗಾ
[redacted] ತ್ವ ವಿಷಯಕತ್ವಂ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಣಂ । ತತೋಽಂಶಾಂಶಕಲ್ಪನಾದಿ ಪ್ರಯೋಜನ: ಗಮಕಂ ಜನಕ ಪರಾಮರ್ಶಕತ್ವೋ ತ್ತರ ಬಾಧಿತಾನ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಅ
ಜನಕತ್ವಾತ್ ಹೇತ್ವಭಿಧಾನ ಪ್ರಯೋಜಕ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ವಾಕ್ಯತ್ವಂ । ಅಂಗಾಂ ವಿಷಯಕ ಅಂಗಿ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ನ್ಯಾಯಾವಯವತ್ವಂ ।
೨೦ ಇತರಾವಯವಾಂಗ ವಿಷಯಕತ್ವಾತ್ । ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತ್ವಂ ಜಾತಿರಿಕ್ತ ಗತಾ ಪ್ರಸಕ್ತಾಂ ತ್ರಿಕಸ್ಯ ವಚನಾಂ ದಿತಿ ಕತ್ವಾತ್ ತದ್ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ
ಮೇವ ತತ್ರ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಿನಾ ಜಾತಿಸಂಕರ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ । ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಜನ್ಯಂ ವಿಜಾತೀಯ ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವವಚನಾದಿತಿ ತಜ್ಜ್ಞಾನ ಜನಕಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿ
ತ್ವೆ ೮ ಜ್ಞಾತೃತ್ವೋಕ್ತ ಜ್ಞಾನ ಜನಕತ್ವಂ ತಜ್ಜನಕ ಜ್ಞಾನ ... ವಾಗಾಗಮರೂಪ ... ಮಂತರೇಣ ... ತ್ಯುಕ್ತಸ್ಯಾಗ ಸಂಗತೇ ರುಕ್ತತ್ವಾತ್ । ಏತೇನ ಸ್ವೋಕ್ತೇ ಸಂಭವತಿ
ತ್ವೇಕ್ಷತಿ ಅಂಗಿ ಪರ ವಾಕ್ಯ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ವೃತ್ತಿ ಕೃತಕತ್ವಾದಿ ತಾದೃಶ ವಾಕ್ಯ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಾ ವೃತ್ತಿ ಜಾತಿ ಯೋಗಿ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೇತ್ಯ
ಬಗತಃ । ಕಲ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನ ಸಾಧ್ಯಾಂಗಂ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಪಕ್ಷ ಪರಿಗ್ರಹೇ । ತತ್ರ ಪ್ರಮಾಣ ಕಾಂಕ್ಷಾಯಾಂ ಹೇತ್ವಭಿಧಾನ ಸ್ವಪ್ರಾಕ್ಷಮರ್ಥ್ಯ
ದಿತಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಗ್ರಸಮಯ ... ಬಂಧಾನಂತರಂ ಶಬ್ದಾನಿತ್ಯತ್ವಂ ಸಾಧಯೇತಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕೋ ವಾ ಆಕಾಂಕ್ಷಾಯಾಂ ಶಬ್ದಾನಿತ್ಯತ್ವಂ
ಸಾಧ್ಯಂ ... ಸ್ಯಾನಿಶ್ಚಯ ವಿನಾ ಹೇತು ವಾಕ್ಯಂ । ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ ಮಧ್ಯಯಂ ಬೋಧಯತು ಮಾಕಾಂಕ್ಷೇ ... ವಾದಿ ವಾಕ್ಯೈ ರುಪನ್ಯಸ್ತಮವಿ
ರೋಧಾನ್ನಿತ್ಯಯಾ ಅಕ್ಷಿತಿ ಅತಿ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ ... ವಿಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ಸಾಧ್ಯ ... ಪಕ್ಷಿತಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯ: ಪ್ರತಿವಾದಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತ್ಯಪ್ರಮಾಣಾದಿ ದ್ವಯಸ್ಯ
೧೬೦ ರೂಪಾಂತರಿತತ್ವಾತ್ । ಪರವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಂ ಸಮಯ ... ವಿನಾ ಸ್ವಾಪರಾಯಾ ಅಜ್ಞಾನಾತ್ । ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಪಕ್ಷಪರಿಗ್ರಹೋ
ಪತ್ತ್ಯವಸಿತ ತಯಾ ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷಿತತ್ವಾಚ್ಚ ... ವೃತ್ತೌ ತು ನೈವ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ... ವಯವಾಂತರಾಕ್ಷೇಪ ಪ್ರಯೋಗ ಸಾಫಲ್ಯ ... [redacted]

೧೦೮

ಚಿಂತಾಮಣಿ

[redacted] ಣಾಪ್ಯವಯವಾಂ ತತ್ವ
ಸಿಕ್ತೇಪಾಂತ್ರಸಾಂಧ್ಯಾಪ್ಯಯಿ ತದವಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾರಂ ತದವಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾರವಚ್ಛಿನ್ನಧರ್ಮಾಪ್ಯವಿಶಿಷ್ಟೇತಿ ದಿತ್ವಸ್ಯೇಸ್ಯಾತ್ರಯಾ ತತ್ರ ತಸ್ಯಾ ಪ್ರತೀತ್ವಸ್ಯ ವಚತ್ಯಾ ಪ್ರತೀತಾ
ಸವಚತ್ಯಾಪಾಂಶ್ಲಿಷ್ಟ ಇವ ಗಾಸ್ತ್ರೈವ ಅಶ್ವೈತುಶಜ್ಞಾನಸ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ಭವತಿ ಯದ್ಯಪಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಸ್ಯಾಸ್ಯ ಉಪಯೋಗ: ತಥಾಪಿ ಪ್ರಮಾಣಮಾ
ತ್ರೇ ಕಾಂಕ್ಷಾ ಕಿಂ ತುವಿಶಿಷ್ಟ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಚ ವಿಶೇಷಣಂ ಸಾಧ್ಯಮಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ನಸ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾರಂ ವಸ್ತು ತ್ರಯಂ ಯತ್ರಾಸ್ತಿ ತತ್ರ
ಪ್ರಮಾಣಂ ಭವತಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಸ್ಯೋಪಯೋಗ: ಪಾದಿಭ್ಯ ಯಸಾಂಧ್ಯಿತದಸಂಭವಾತ್ ತತ್ಸಾಧ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಕಾರಂ ವಿನಾ ಹೇತೋರಸಾಧ್ಯಂ ತಸ್ಯಾ
ತ್ವಾ ಸಾಧ್ಯಯಿ ಚಾ ಥ ತಿಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಾಂ ಥ ಗಂಧಾಧ್ಯೈರ್ದೇಶಾನಂತರಂ ಸುತಿತ್ಯಾಕಾಂಕ್ಷಾಯಾಂ ಸಾಧ್ಯತಾವ್ಯಂ ಜನಕವಿಶಿಷ್ಟಮಲ್ಲಿಂಗ ಸಾಂ
ವಚನಮುಪ್ಯಾಂ ನಿತಂ ಅಶ್ವಧಾನಾ ಕಾಂಕ್ಷಿತಾವಚ್ಛಿನ್ನಾನಿಗ್ರಹಸ್ಥಾನಂ ಕಿ ತಥೈವಾಕಾಂಕ್ಷಾನಿವೃತ್ತೇ [redacted] ರಿತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾನಂತರಂ ಹೇತೋ
ವಚನ್ಯಸ: ಹೇತುತ್ವಂ ಚಾನುಮಿತಿಕಾರಣೀಭೂತಲಿಂಗವಿರಾಮರ್ಶಪ್ರಯೋಜಕಶಾಬ್ದಜ್ಞಾನಜನಕ ಸಾಧ್ಯಾವಿಷಯಕಶಾಬ್ದಧೀ
ಜನಕ ಹೇತುವಿಭಕ್ತಿಮತ್ವಂ ವಾ ಸಾಧ್ಯಾವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಜನಕಹೇತುಪಂಚಮ್ಯಂತಾನುಮಿತಿಪರಶಬ್ದತ್ವಂ ವಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಾ
ಕ್ಯಜನ್ಯಕಾರಣಾಕಾಂಕ್ಷಾನಿವರ್ತಕ ಜ್ಞಾನಜನಕಹೇತುವಿಭಕ್ತಿಮದ್ವಾಕ್ಯತ್ವಂ ವಾ ಪಂಚಮ್ಯಂತಲಾಕ್ಷಣಿಕಪದಘಟಿತಾನುಮಿತಿಪ
ರವಾಕ್ಯತ್ವಂ ವಾ ಹೇತುಪದೇನ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾ ಲಿಂಗಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವೇನ ಹೇತುವಿಭಕ್ತ್ಯರ್ಥ್ಯಯೋತ ತತ್ರೈವಾಕಾಂಕ್ಷಾನಿವೃತ್ತೇ: ಅತ
ಮಿತಿಹೇತುಜ್ಞಾನಕಾರಣಾಭಾವಮೇವ ತತ್ಪ್ರದಿತಿ ಶಬ್ದಜನ್ಯಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾದಿಜನ್ಯಜ್ಞಾನಾವೃತ್ತಿ ಜಾತಿಮದ್ವಾಕ್ಯಜನಕವಾಕ್ಯತ್ವಂ
ಹೇತುತ್ವಮಿತ್ಯನ್ಯೇ ಜಾತಿಂ ವಿನಾಕೇವಲಾಂ ಪಿನಾ ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾನುಮಿತಿ ಜನಕತ್ವಂ ವಾಕ್ಯವಿಶೇಷಜನ್ಯತ್ವಸ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನತಾವಚ್ಛೇದಕಮಪಿ

ಹೇತುತ್ವಪ್ರತಿಪಾದಕವಿಭಕ್ತಿಮದ್ವ್ಯಾಯಾವಯವತ್ವಂ ವಾ ಉದಾಹರಣಪ್ರಯೋಜಕಾಕಾಂಕ್ಷಾಜನಕಶಾಬ್ದಜ್ಞಾ

ధరిధేయి ధూగ్రాహ్యావిత్వవరి అన్వయవ్యాప్త్యభిధానయ తావయసాభిధానప్రయోజకజ్ఞానజనకహేతు [illegible] ప్రతిపాదకవి
శక్తిమత్వాయాంవయవత్త్వమన్వయహేతుత్వం। ఏతదేవ వృత్తికేకే వ్యాప్త్యభిధానయకవచప్రత్యేపా త్ప్యతికేకిహేతుత్వం। అన్వయ
వృత్తికేకేం సాధారణకాంక్షాప్రయోజకజ్ఞానభాభావావయవత్త్వమన్వయవృత్తికేకిహేతుత్వం యుక్త్యా పక్షే సపక్షే సత్త్వం వి
పక్షా సత్త్వం హేతుం వచేసమన్వయవృత్తికేకి। అత్త్వం తాభావాం ప్రతియోగి సాధ్యసమానాధికరణ పక్షే సపక్షే సత్త్వేవచ ౧౦
వలాన్వయి [illegible] అనుమితికారణీభూతలింగపరామర్శప్రయోజకజ్ఞానకారణసాధ్యవిషయకజ్ఞా
తు తిజనకప్రతీతాన్వయి సాధ్యసాధనవాంజనకహేతువిధక్తి మత్త్వం అన్వయిహేతుత్వం। ఏతదేవ ప్రతీతాన్వయి సాధ్యసాధ
నేతివిశేషణదృత్తికేకిహే ౦ఎక్షణం కధాయాం భూంమోదిత్వవప్రయోజకత్వం కతుభూమవత్తాదితిమతుచ్ఛేదృధర్మతత్త్వ
[illegible] సామాన్యవత్త్వనతిబాధ్యకరణప్రత్యక్షతద్విత్వపాధర్మకవిశేష్యః విపక్షత్వవిస్థాయితే హేతు త్వేకసామాన్యవత్త్వవిధ ౧
త్వంతదావకుత్రసామాన్యయాభావేతిత్వ [illegible]: [illegible] నప్తమాంబలాంతత్సామాన్యవత్త్వబాధ్యకరణప్రత్యక్షత్వసామాన్య
కద్య తికరణోవ్యపక్షత్వావినిష్టహేతుతాద్యయాంత్ధివవృత్తిత్తే: [illegible]యమర్థాః అస్తాగ్నావగవప్తతే హేతాపుర్కేకధమస్వగ
మేకత్వమిత్యాకాంక్షాయాం వ్యాప్తివక్షే ధక్ష యోరుపదర్శకప్రాప్త్యా వ్యాప్తి: ప్రాథమ్యాత్ తృదర్శనాంయోరాహరణం। తత్రా
అంగ సుమితిహేతుభ్రామర్శపరవాక్యజన్యజ్ఞానజనక వ్యాప్యవృత్తాభిమతవక్షి యత వ్యాపకతాభిమతసంబంధయోర్థ
విశేషలక్షణాద్వయం। [illegible]యాం వయవదృష్టాంతవచన దృష్టాంతప్రయోగస్యసాక్షియకత్వేఽసాధ్యత్రికతాద్వత ౧ముదాహర
౧ ౧౦ఖండితత్వ

జనకశబ్దత్వముదాహరణత్వం। సామాన్యలక్షణం సాధ్యసాధనసంబంధబోధకత్వం సాధ్యసాధనాభావసంబంధబోధకత్వంచ ౧
।ఇతి

ಚಿಂತಾಮಣಿಃ ಣಾಪಿ ಪ್ರಕೃತಾನುಮಿತಿಹೇತುಜ್ಞಾನವಿಷಯವ್ಯಾಪ್ತಿಪದಾಂತರಂ ವಚನಂ ತದುಪದಯಾಂತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ॥೧

ಯಾಂಯಾಂ ಥಾಂ ನವಾಂಗಿನಾಂ ಗ್ರಿವಾಂ ತ್ರಿವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರತೀತಿಃ ಅತ್ರೇದಂ [illegible] ಪದಯಾಂ ಬಿ ಧಾಂ ಪ್ರಯೋಗ ಜಕಜ ಜ್ಞಾನಾಂ ಜನಕಂ ವಾಂ ಕ್ಷ
ದೃಯ ಮುದಾ ಹಾರಣಾಂ ಪಿತ ತಿವಾಂ ಕೃಯ ವೃತಿ ತಿಕ ವ್ಯಾಪ್ಯ ವಿಷಯಕತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ವಿಶಿಷ ಲಕ್ಷಣ ಮಿತ್ಯತ್ರ ಅತ್ರ ವ್ಯಭಿಚಾರ ವಾರಣಾಯ ವಿ ಷ್ಣ
೨ ಯಥಾ ಮಾಂ ಹಾ: ಯತ್ರ ಜನಾಂ ಮಾಂ ಣಾ ಧಿಕ ತನ್ನೈದಿವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ : ತತ್ರ ಕವಿ ಷ್ಣಾ ಕೇವಲಾಂ ಕೃಯಿ ಕ್ಷಿ ಬಿ ದಾ [illegible] ಶಿ ಚ ವಿ ಪ್ರಾಪ್ಯಯಾಂ ಮ ಬಿ ವೃ ಖಿ ಹಾ ಸಮಾ
ತು ರ ತಾ ಣ ವ ಸ್ಥ್ಯಾದಿ ತಿ ತು ನ ಯಂ ವಿ ಶೇಷ ಜಯ ತ್ವ ದಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಿ ಬಿ ವಿ ರೂಂ ಖ್ಯಾಂ ವಿ ಶ್ಲಿತ ಯಾಂ ಪ್ರ ವಿ ತ ತ್ವ ದಿ ಪರಾ ಮ ರ್ಶಾತ್ [illegible] ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರವಾಂ ೪
ಚ ಕ ತ್ವಾದಿ ತಿ ಕ ವೃ ತ್ತಿ ವಿ ಕೇರಾಂ ಥ: ಯಥಾಂ ಯ ದೃ ತ್ವಾ ವಿಂ ಪ್ರ ತಿ ಜಿ ಹಾಂ ಜ್ಞ ಗನ್ನಾ ಥ ಕ ಪ್ರ ನ್ಯ ತ ಕ್ಯ ಇತ್ಯತ್ರ ಇ ದಂ ಚ ಸಾಂ ಧ್ಯಸಾಂ ಧ ನಾಂ
೬ ಅತ್ರ ಶ ಯಾಂ ಶ್ರಂ ಯ ವಿ ಕಲ್ಪ ಕ ಪ ದರ್ಶಿತಾಂ ಕೃ ಯ ವಿ ಪರೀ ತ್ಯಾಂ ಪದ ಶಿ ತಾಂ ಕೃ ಯಾಂ ಸ ಪದರ್ಶಿತ ವೃ ತ್ತಿ ಕೆ ಕ ವಿ ಪರೀ ತ್ಯಾಂ ಪ ದರ್ಶಿತ ವೃ ತ್ತಿ ಕೆ ಕ ಛಿ ದಾ
೨ ತೈ ದಾ ಖಾ ನ ಮಿ ತಿ । ದಾ ಹಾ ರಣ ಕಂ ತ ಲಂ ಭ ವ ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ : ತ ಥಾ ವಿ ವ್ಯಾ ಪ್ತಂ ಕಿಂ ವ [illegible] ವರ್ತತೆ ಕ ವಿ ತ್ವಾ ಕಾ ಸ್ತ್ರಾ ಯಾಂ ವ್ಯಾಪ್ತೃ ಪ ಕ್ಷ ಧ ರ ತ್ವ
ಪ್ರ ದರ್ಶ ನಾ ಯಾಂ ಪ ಕ ಯ: ತ ತ್ರಾ ನು ಮಿ ತಿ ಕಾ ರ ಣ ತ್ವ ತಿ ಯ ಲಿಂ ಗ ಪ ರಾ ಮ ರ್ಶ ಜ ಕ ಕಾ ವ ಯ ವ ತ್ವ ಮು ಪ ಕ ಯ ತ್ವ ಮಿ ತಿ ಸಾಂ ಪ್ರ ನ್ನ ಲ ಕ್ಷ
ಣಾಂ ಸಾ ಧ್ಯ ವ್ಯಾ ಪ್ಯ ವಿ ಶಿ ಷ್ಟ ಪ ಕ್ಷ ಜ್ಞಾ ಥ ಕಾ ವಂ ಯ ವ ತ್ವಂ ಸಾ ಧ್ಯಾ ಭಾ ವ ವ್ಯಾ ಪ ಕಾ ಭಾ ವ ಪ್ರ ತಿ ಯೋ ಗಿ ಮ ತ್ವ ಜ್ಞಾ ಥ ಕಾ ವ ಯ ವ ತ್ವಂ ಚ ವಿ ಶಿ ಷ್ಟ
ಲ ಕ್ಷ ಣಾ ದ್ವ ಯಂ । ದಾ ಹ ರ ಣಂ ತ [illegible] ಏ ವ ಪ್ರ ಯೋ ಗ ಇ ತಿ ಕ ವಾ ಕ್ಯಂ ತೃ ತಿ ಯ ಲಿಂ ಗ ಪ ರಾ ಮ ರ್ಶ ನ್ಯ ವ್ಯಾ ಪ್ತಿ ಪ ಕ್ಷ ಧ ರ್ಮ ತಾ ವ ಗಾ ಹಿ ತ್ವಂ ವ
ಯ ವಾಂ ತ ರಾ ದ ಲಾಂ ಭಾ ತೇ ತ ದ ಕ ಚ್ಯ ಪ ಗ ಮ ಜ ಪ ಕ್ಷ ಧ ರ್ಮ ತಾಂ ಯಾಂ ಅ [illegible] ಭಾ ರೇ ತಿ ಜ ಕಿ ತು ವ ಚ ನಾ ದಿ ವ ತ ದ ವ ಗ ಮ: । ತ ಸ್ಯ ಕೇ ತ್ರ ವಾ
ಕಿಂ ತು ರಿ ತ್ಯಾ ಕಾಂ ಕ್ಷಾ ಯಾಂ ಪ್ರ ವೃ ತ್ತ ತ್ವ ಕ ಹೇ ತು ಸ್ವ ರೂ ಪ ಖ್ಯಾ ಪ ಸ್ತಾ ಪ ಕ ನ್ಯಾ ತ ತ್ಪ ರ [illegible] ಕೃ ತೇ ನಾ ದಿ ವಾ ಕ್ಯಾ ತಿ ವಾ ಕ್ಷೆ ಪ ಇ ತಿ ಚೆ ಗ್ನ ತ ದ ರ್ಥ
ನ್ಯ ತ್ವ ಕ ತ್ವ ಕ ಅ ಗಾ ಕ್ಷೆ ಪ ಕ ತ್ವಾ ತ್ । ಅ ಕ್ಷ ದಾ ಪ್ರ ತಿ ಜ್ಞಾ ನಾ ಕ್ಯಾ ದೆ ವ ಕ ವಾ ಕ್ಷೆ ಬಿ ಅ ವ ಯ ವಾಂ ತ ರ [illegible] ತ್ ಪ್ರ ತಿ ಪಾ ದ್ಯಾ ನಾಂ ನ್ಯ ತ ಏ ವ
+ ನಿಲಯಾಂ

తదవగమ ఇతి చేన్న తేషాం ప్రత్యక్షాప్రత్యక్షతయా సర్వత్ర తదసంభవాత్ ప్రతిపాదకస్య వ్యాపారస్యైవాన్వయి తమయుక్తి
తత్రావ్యాప్తే అగృహీతావయవార్థేంతరసిద్ధ్యేవం ప్రసంగాత్। ఉపనయోంతరంగమనం తత్సాధనమితి చేత్ అనంగవకాశః ప్ర
విశేష యోజకస్యాప్యజ్ఞానే కారణవ్యాప్తిపక్షధర్మతాసిద్ధి ప్రయుక్తస్య సాధ్యసిద్ధిజనకత్వం వాక్యం। నవ వ్యాప్తి పక్షధర్మతయో స్మృతయభిన్నవా
యత్వేః దర్శ్యబిఃకింతేనేతి వాచ్యం అబాధితాసత్ప్రతిపక్షితత్వయోరలాభేన తదనర్థక్యపర్యవసానాత్ అబాధాభిధానాభి
ధేయయోరప్యన్వయి దక్షపక్షధర్మతావల్లింగప్రతిపాదనాదేవ తస్య పర్యవసానేన వయవాంతరానర్థకాంక్షత్వం విశేషణసంశయాపృత్తేర
భాష ఏతదేవ [redacted] త్ అగృహీతగమనేనాపి తదవాంతరవాక్యార్థానాం తద్విశేషదర్శనేతావమనం ప్రవృత్తేరేవ తత్ప్రవర్తకం। నిష్కర్షేణ సత్త
యావారయతీతి చేత్। స్వరూపవచనాత్రాభిధానాత్ సంధ్యత్వాత్ పక్షతా తస్మాదితి హేతుపి పక్షస్యయ ప్రసంగాత్సిద్ధి
శిక్షావ్యాప్తి పక్షధర్మతా జ్ఞానేభ్య బాధసత్ప్రతిపక్షత్వబుద్ధిః సాధ్యజ్ఞానానుత్పత్తి దర్శనాత్ తదభావజ్ఞానం ఏతేన మిహితాన్స్వరూపత్
[redacted] అభిధానాదివ చరమస్య ప్రయోజకత్వం ఉక్తం తత్ సాధ్యస్య మానాభావాదన్యత్ర సిద్ధిరితి పదార్థంబాధాదివి
వ రహితో ధీరయ్య ఇతి చేన్న యదవగమనతి యన్న భవతి తత్తదభావజ్ఞానే సాధ్యమితి వ్యాప్తేః సాకాంక్షత్వయః తస్మాదిష్ట
స్వయ బలాదేవ హేతుర్లాకాంక్షితత్వా లక్షణానిక్షిప్త జ్ఞాన వ్యాప్యత్వం ఇత్యాదిత్ర ధా తస్మాదితి నిగమ రి
మేనా హేతో: పరామర్శ: పూర్వోక్తా శేష రూపతాభాయత ధాసాధ్యం శస్యాదితదితి నిగమనేనాభిధానేల
వశిష్టోద్భావారణాయ యుక్తా ఇత్యాదయః తన్న తదితి స్వరూపప్రకాశేనాసాధ్యస్య అతిప్రతధాన్యమితి ప్రత్యక్ష

ಯಥಾಂ ಶಕ್ತಿತಾ ಧ್ಯಾಃ ಕ್ಷುಯಿಃ ಅನುಪಸಂಹಾರಿಣ್ಯಾವ್ಯಾಪಕತ್ವಾತ್ ಅಥ ಪಕ್ಷಾತಿರಿಕ್ತೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹೋಪಾಯಾಭಾವ ಪ್ರತಿತಪಕ್ಷಮಾತ್ರಾನುಪಸಂಹಾರಿತ್ವಃ
ವ ಯದಿ ಪಕ್ಷೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹಃ ಕಥಂ ಚಿತ್ತಥಾಪಿ ಸ್ಥಾಪದರ್ಶಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕಾನುಪಸಂಹಾರಿಪದ ಪ್ರದಾನುಪಸಂಹಾರಿತ್ವೇನ ಪಕ್ಷಾತಿರಿಕ್ತ ವೃತ್ತಿತ್ವ ತತ್ರ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದ
ಕ: ಸರ್ವಸ್ಯ ಪಕ್ಷತ್ವೇ ಪಕ್ಷಾತಿರಿಕ್ತಾಸಿದ್ಧಿಃ ಅಸಾಧಾರಣಾವಿರುದ್ಧಯೋರತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ದೂಷಕತಾಯಾಂ ವೃಥಾ ವಿಶೇಷಣಾ ತ್ತಾನ್ನಾನುಪಸಂಹಾರಿತ್ವಂ
ತಿಕತ್ವೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಅರ್ಥಾಂತರತ್ವಾತ್ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ಗಾಬಿವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ವಿಷಯಮಾತ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿ ಸಾಧ್ಯಕ ಅವ್ಯಾಪ್ತಿಃ
ಸರ್ವಸ್ಯ ಪಕ್ಷತ್ವೇ ಪಕ್ಷಮಾತ್ರಾ ಧರ್ಮಾಭಾವಾದಿತಿ ಉಚ್ಯತೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹಾನುಕೂಲ ತ್ರಿಕಧರ್ಮ್ಯಪ್ರಸಂಗ ದಾಂಖ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಹೇತ್ವಾಭಿಮತೋ ಅನುಪಸಂಹಾ
2 ರಿ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿ ವ್ಯತಿರೇಕೇಣ ವಾ ಸರ್ವಪಕ್ಷತ್ವೇ ಪ್ರವೃತ್ತಾಂ ತಾಭಾವಾತ್ ಸುಷ್ಟೋಕ್ತಂ ಪಕ್ಷಾಶೋಧಯ ವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಪ್ರಯತ್ನಾದಿತ್ಯಾದಿ ಸಾಧ್ಯಸಾ
ಧಕ ಸಾಧನ ಶಬ್ದಾ ಜ್ಞಾನತ್ತ ಸ್ವವಿರುದ್ಧತ್ವಾ ಜ್ಞಾನದಶಾಯಾ ಮನುಪಸಂಹಾರಿತ್ವೇ ಕ್ಷೇತ್ರವತ್ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪಕ್ಷಕೋವಾ ಸರ್ವಮಭಿಧೇಯಂ
ಪ್ರಮೇಯತ್ವಾದಿತಿ ಸಿದ್ಧತಾ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿ ಪಕ್ಷತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ನಿಶ್ಚಿತ ಸಾಧ್ಯವತ್ವವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತ್ಯಾ ಸಾಧ್ಯಾನ್ವಯಿ ದಶಾ ಯಾಂ ಪಕ್ಷತ್ವೇ ತದನುಪಸಂ
ಹಾರಿತ್ವೇವ ವ್ಯತಿರೇಕಿ ಸಾಧ್ಯಕೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವತ್ವವೃತ್ತಿತ್ವ ಜ್ಞಾನದಶಾಯಾ ಮಾಶಂಕಂ ಮೋಪ್ಯಾಂ। ತದವಗಮಸಾಧಾರಣಾ ಸಂಕರಃ ಏವಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಿತ್ವ
ಜ್ಞಾನೇ ಉತ್ಥಾಪಕೇ ಅಯಂ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಏವ ಪಕ್ಷವೃತ್ತ್ಯ ಸ್ಥಲೇ ಪಕ್ಷಾಂ ಪ್ರಕಾಶೋಧಯ ವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಪ್ರಯತ್ನಂ ಚ ವಿರುದ್ಧ ಮೇವ ಏತೇನಾನುಪಸಂ
ಹಾರಿತ್ವ ಪ್ರತಿಸಂಧಾನೇ ಯದಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹಸ್ತದಾನುಮಿತಿ ರೇವ ತತ್ರ ಭಾವೇ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯತ್ವಾಖ್ಯ ದೂಷಕತ್ವೇ ಲಕ್ಷಣಂ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ವಿರುದ್ಧಾನ್ಯಸಾಧ್ಯಾಭಾವ
ವ್ಯಾಪ್ತಃ ಸಂಯೋಗಾದಿ ಸಾಧ್ಯಕೇ ಸಿದ್ಧತಾ ವತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಗಾಬಿ ಸಾಧ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ತಾಭಾವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ಇದಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಗುಣವತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯ

ಹಾಸಂಯೋಗಾದಿ ವ್ಯಾಪ್ಯೇ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ; ಕಿಂತು ಸಾಧ್ಯಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವದವೃತ್ತಿಃ ಸಾಧ್ಯವದನ್ಯಾವೃತ್ತಿ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವದವೃತ್ತಿರ್ವಾ ಸಾಧ್ಯ
ಭಾವತ್ವಂ ಭಾವಾಭಾವ ಸಾಧಾರಣಂ ಸಾಧ್ಯವಿರೋಧಿತ್ವಮಾತ್ರಂ ತೇನ ಭಾವಸಾಧ್ಯೇ ಅಭಾವಾ ಭಾವಸ್ಯ ಭಾವತ್ವ ವಿರಹ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಅಭಾವಾಭಾ
ವೇ ಅಭಾವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭಾವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಏವ ... ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ ... ಸಮ ನಿಯತ ವಾಚ್ಯಂ ... ವಿನಾ ಅಭಾವ ಪ್ರತೀತೇಃ ಪ್ರ
ಮಾಣ ತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಅತ್ವಂ ... ಭಾವ ... ಭಾವಯೋರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಅಥ ಸಾಧ್ಯ ಹೇತ್ವೋರ್ವಿರೋಧಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಧ್ಯತ್ವ ಹೇತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಹೇತು ಸತ್ವ
ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವನ್ನಿಷ್ಠಾಭಾವ ... ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವನ್ನಿಷ್ಠಾ ಭಾ ... ತತ್ರ ಚ ವ್ಯಾಪ್ಯಂ ವಿಶೇಷಣಾದ್ವೈಯರ್ಥ್ಯಾದಿತಿ ಚೇತ್ ಹೇತ್ವೋಃ
ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವೇ ... ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿರೋಧ ... ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿರೋಧ ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ಸಾಧ್ಯಾಭಾವ ... ವ್ಯಾಪ್ತಿ ... ಏವ
ವಿರೋಧಃ ... ತತ್ರ ... ಅವಿನಾಭಾವಾತ್ ಅಸಾಧಕತ್ವ ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವ ... ಸಾಧ್ಯ ... ಸಾಧ್ಯಾಭಾವ ... ಸ್ಯ ... ಮಕ
ತ್ವ ... ಮರ್ಯಾದಾ ... ವಿಶೇಷಣ ... ವಿಶಿಷ್ಟ ... ವಿಶೇಷಣ ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ತಿ ಕಸಾ ... ಲಕ್ಷಣೇ
ವಿಪಕ್ಷಗಾಮಿತ್ವಂ ವಿಶೇಷಣಂ ಅಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ । ಸಾಧಾರಣತ್ವಂ ತು ಸಪಕ್ಷ ವೃತ್ತಿ ಸಹಿತಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ವಿಪಕ್ಷಗಾಮಿತ್ವಸ್ಯ ಸಾಧಾರ
ಣತ್ವಾತ್ ಅಧಿಕಸ್ಯ ... ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ವಿರುದ್ಧಂ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಂ ವಿಪಕ್ಷಗಾಮಿತ್ವ ... ತದಂ ... ಅಸಾಧಾರಣಂ ... ವಿಪಕ್ಷ ...
... ಅಸಾಧಾರಣ ... ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ... ತತ್ರಾವ್ಯಭಿಚಾರ ... ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ಸಾಧ್ಯ ... ವರ್ತಿ ... ಅನ್ಯಥಾ ... ಸಾಧಾರಣ
ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಷೇಧೇ ... ತಥೈವ ಅನ್ಯತ್ರ ವಿರುದ್ಧಲಕ್ಷಣೇ ... ತ್ವಂ ಸಾಧಾರಣಾನ್ಯ ... ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ಮಿತಿ ... ವ್ಯಾ
ಪ್ತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ... ವ್ಯಾಪ್ತಿ ... ಸಾಧ್ಯ ... ವಿರೋಧ ... ಪರಸ್ಪರ ... ವೃತ್ತಿತ್ವಮಧಿಕಂ ... ವಿರುದ್ಧ ತಾತ್ಪರ್ಯಾದಿತ್ಯತ್ರ ಶಬ್ದಾದಿಕ್ಯ
ಮಿತ್ಯಾಹುಃ ತನ್ನ ಅಸಾಧಾರಣ ... ವಿಶೇಷಣ ... ವ್ಯಾಪ್ತಿ ... ತಿ ... ತಾತ್ಪರ್ಯ ವೃತ್ತಿ ...

ಚಿಂತ್ತಾಮಣಿಃ

ರುಷ್ಟತ್ವಾದಿತ್ಯತ್ರ ತಜ್ಞಾನಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತ್ವಂ ಅವಶ್ಯಕತದ್ವಿಶೇಷಿತತದುಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಗೌರವಗ್ರಸ್ತತ್ವಾತ್ ಹೇತುವ್ಯಂತಿಮೋ ಪರ್ಯಾಪ್ತೇಶ್ಚ ಅಧಿಕಂ ಪ್ರಥಮೇ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಯ
ಸ್ಯ ಕೃತಕತ್ವಸ್ಯ ವೃತ್ತಿವೃತ್ತಿಸ್ಯಾಶುರ್ಗಲತ್ವಾತ್ ದ್ವಿತೀಯೇ ಧೂಮವತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯತ್ರಾವಿಶಿಷ್ಟಕರ್ತೃತ್ವ ಪ್ರಮೇಯತ್ವೇನ ಪ್ರಕೃತಂ ಧೂಮವತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯತ್ರ ಕೃತಮಿತಿ ಚೇತ್
ತ್ರಧಾ ಸಂಭವಾತ್ಸಾಂತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿನ್ಯವ್ಯಾಪ್ತೇಃ ಪರಿತಃ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಗತಸಪಾಂಚಾಶಃ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸಮಾನಾಧಿಕರಣಃ ಅನ್ಯಥಾ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ
ಮಿಯತ್ವೇತರಭೇದಾಭಾವ ಮಾಂ ವಿರುದ್ಧಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾತ್ ಚ ತತ್ವಾಭಾವಾನಾಂ ಕದಾಚಿತ್ತ್ವಾತ್ ಚ ಸಾಧ್ಯಸಮಾ
ರಜ್ಞಾನೇ ದೋಷಾಯಾಂ ಸಾಧಾರಣಮಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ತದಾಂತಸ್ಯಾವಿವಿರುದ್ಧತ್ವಾದಿತ್ಯಾದಯಃ ತನ್ನ ವಿಪಕ್ಷಗಾಮಿತ್ವಮಾತ್ರಂ ದೂಷಣಮಿತ್ಯುಕ್ತತ್ವಾ
ತ್ ಅತ ಏವ ವ್ಯಭಿಚರಿತೋ ವೃತ್ತಿರಿಕ್ತ್ವಾಸ್ಥಾನಂ ತ್ರಿಕ ಏವ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸಾಧಕತ್ವಂ ತತ್ರ ಮಾಂಪಕತ್ವಂ ವಾ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸಂಬಂಧಬು
ದ್ಧಿಂ ವಿನಾ ತದಜ್ಞಾನಾತ್ ಸಾಧ್ಯವದನ್ಯತ್ವಾವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವವಿಶೇಷೇ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋ
ಗಿಸಾಧ್ಯಕತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸ್ಯಪಾತ್ರವ್ಯಾಪಕತ್ವಪ್ರತೀತೌ ಹೇತುಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸಂಬಂಧಜ್ಞಾನಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತ್ವಾತ್ ಉಚ್ಯತೇ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾ
ಪಕಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ವಿರುದ್ಧತ್ವಂ ಚ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಗೌರವಸ್ಯಾಭಾನವಾನೇವ ತದಭಾವಯೋರ್ವಿರೋಧಗ್ರಹಃ ಶಿಷ್ಯಗ್ರಹಸಾಮ
ಗ್ರೀಕತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ವೃತ್ತಿರೇಕಿ ಮಿಲಯೋಪತ್ತೇಃ ಯದ್ವಾ ವೃತ್ತಿಮತಸ್ಸಾಧ್ಯವದವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯವದವೃತ್ತಿತ್ವಾಧಿಕರಣತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯಸಮಾನಾ
ಧಿಕರಣಧರ್ಮತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯವದವೃತ್ತಿತ್ವಾಧಿಕರಣಧರ್ಮತ್ವಂ ವಾ ವಿರೋಧಿತ್ವಂ ಸವ್ಯತಿರೇಕ್ಯತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ತತ್ರ ಸಾಧ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ತದ್ಧಾನ್ಯವಿರಹಾ
ತ್ ಅಸಾಧಾರಣೇ ಚಾಸಂಕರ ಏವ ಅನೇನ ವಿರೋಧಿನಾ ತಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಾತ್ ಚ ಸಾಧ್ಯವದವೃತ್ತಿತ್ವಸತಿ ವೃತ್ತಿಮತ್ವಜ್ಞಾನಾತ್ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ

ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಜ್ಞಾನೇ ಮಾನವತ್ವಕಂ ತೇನ ವಿನಾ ಸಾಧ್ಯವದವೃತ್ತಿತ್ವಜ್ಞಾನಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವೇನ ಪ್ರಸ್ತುತತ್ವಾತ್ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವೇಽಪಿ ವೃತ್ತಿಮತಃ ಸಾಧ್ಯವತಿ
ನವರ್ತತ ಇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವತಂತ್ರೋದ್ಭಾವಕಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ಅನುಪಸಂಹಾರಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿರೋಧಿತಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗ್ರಹಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾ
ನವಿರೋಧಿತ್ವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾನವತ್ ನ ವಿರುದ್ಧಸ್ಯಾಸಾಧಾರಣಸ್ಯೋಪಾಯಕತ್ವೇ ವಿಧಿಚ ಸಾಧಾರಣಸ್ಯೋಪಾಯಕತ್ವಂ ಅಂತೇಽಂಗ
ಕಾಜ್ಞಾನೇ ನೈಷ್ಠಿತಾನೈಷ್ಠ್ಯಯಾ ದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಅನ್ಯೋನ್ಯಗ್ರಹೇ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವಿರುದ್ಧತ್ವಜ್ಞಾನೋಪಜೀವಕತ್ವೇನ ತಸ್ಯೈವ ದೋಷತ್ವಾತ್ ಏವಂ ಬಾಧೋಽಪಿ ಸೋ
೭ ಯಂ ವಿಧಿ ಸಾಧ್ಯನೇತ್ರಿವಿಧಃ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ವಾತ್ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾತ್ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕವಿರುದ್ಧೋಪಲಂಭಾತ್
ಯಥಾ ಧೂಮವಾನಯಂ ಹ್ರದೋಽಗ್ನ್ಯಭಾವವತ್ತಯಾ ಜಲವತ್ತ್ವಾತ್ ಜಲತ್ವಾತ್ ನಾಗ್ನಿಕತ್ವಾತ್ ಜಲಾಶಯತ್ವಾತ್ ನ ಚ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾ
ಧ್ಯವ್ಯಾಪಕವಿರುದ್ಧೋಪಲಂಭ ಇತಿ ತ್ರಿವಿಧ್ಯಂ ಏತೇನ ಜ್ಞಾನೇ ವಿಸಾಧ್ಯಾಭಾವತದ್ವ್ಯಾಪಕಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವೇನ ವಿಜ್ಞಾತಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಾತ್ ನ ಚ ಧೂ
ಮವಾನಯಂ ತದಭಾವವತ್ತ್ವಾದಿತಿ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಭೇದಃ ಸ್ವಸಮಾನಾಧಿಕರಣತ್ವಂ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ಹಿ ವ್ಯಾಪಕತ್ವಂ ತಥಾ ಚ ಧೂಮ
೭೮ ವಾನಯಂ ಧೂಮಾಭಾವವತ್ತಯಾ ಸ್ವಸಮಾನತ್ವಾತ್ ತದ್ವೃತ್ತಯಾ ಅಗ್ನಿಮಭಾವವತ್ತ್ವಾದಿತ್ಯೈಕಾಂತಿಕ ಮಾದಃ ಏವಂ ಪ್ರತಿಸಾಧ್ಯೇಽಪಿ ತ್ರಿವಿ
ಧಃ ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯುಪಲಂಭಾತ್ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕಾಭಾವೋಪಲಂಭಾತ್ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕವಿರುದ್ಧೋಪಲಂಭಾತ್ ಯಥಾ ಹ್ರದೋ ನಿರ್ಧೂಮೋಽಯಂ ಅಗ್ನಿಮತ್ತ್ವಾ
ತ್ ಧೂಮಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾತ್ ಧೂಮವತ್ತ್ವಾತ್ ನ ಸರ್ವತ್ರಾಯಂ ವಿಶೇಷಣಾದ್ವಾರಾ ಯಥಾ ಕೃಷ್ಣಾಗರುಪ್ರಭವವಹ್ನಿಮಾನಯಂ ನೈಲ ಶಾಖಾಪ್ರ
ಸಾಂಗುರ ಧೂಮವತ್ತ್ವಾತ್ ಅಯಂ ಚ ಬಾಧಾಶ್ರಯಾಸಿದ್ಧಸ್ವರೂಪಾಸಿದ್ಧಾ ಸಾಧಾರಣಸಂಕೀರ್ಣಃ ಸ್ವಾಶ್ರಿತಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಂ ನ ಪಾನಬಲ ಬೋಧಿ
ತಸಾಧ್ಯವಿಪರ್ಯಯಕತ್ವಂ ಪರಸ್ಪರಪ್ರತಿಬಂಧಕೋಽಯಂ ಪರಾಮರ್ಶಕತ್ವಾತ್ ಫಲಂ ಚ ನ ಪಕ್ಷೇನ ತಾದೃಶವ್ಯಾಪ್ತಿ ತೇತೀನ್ಯಾಯಾಭಾವಾತ್ ನ ಬಿನಮಾನ ೮
ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವತ್ತ್ವಂ ವಿರೋಧಿತ್ವೈಕತ್ರತದ್ವ್ಯಂಗನೇಯಮಾನ್ ನ ಬವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮ ವತ್ತಯಾ ಜ್ಞಾತತ್ವಂ ವಿರೋಧಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ವಿಶಿಷ್ಟ

ಜ್ಞಾನಯೋಃ ಕಸ್ಯ ತತ್ರ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಿಯಮೇ ತೃತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿತ್ವಾವಗಾಹಿತ್ವಾದಿ ಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕೋ ವಿಯತ ಮಶಕ್ಯತ್ವಾತ್ ಸಾಧ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
ಸ್ವಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಂ ಪಕ್ಷಧರ್ಮಸ್ವ ವಾಂ ಸಾಧ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ಯವತ್ತಾ ಸ್ಮೃತಿ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ಏಕತ್ರ ತದುಭಯೋರ್ಭಾವಾತ್ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಪ್ರತಿ ಜ್ಞಾತತ್ವೇ ಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಪ್ಯಕೋಪಿ
ಸಂಭವಾತ್ ಗಾಮ್ಯ ಧರ್ಮಿತ ವಿಶೇಷಣಂ ಧಿತ ಸಂಸ್ಥ ವಿ ವರ್ತ್ಯಯ ಲಿಂಗತ್ವಂ ಉಭಯೋಃ ಸಂಯೋಜಕತ್ವಾತ್ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಭಂಗ ಸಾಂಕರ್ಯ
ವಃ ಏಕತ್ರ ಭಂಗ ನಿಯಮಾತ್ ಉಸ್ಪೃತೇ ಸಾಧ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಪಸ್ಥಾ ಪನ ಮರ್ಥನಮಾನ ಬತಿಲ ಪಕ್ಷತಾ ಪ್ರತಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯ ಲಿಂಗತ್ವಂ ತತ್ ಬಲಂ ಬ
ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತೇ ವಿಶೋ ಧಿಶೋ ಧರ್ಮ್ಯಗ ಮಕತ್ವೋಪಿ ಪ್ರಯೋಜಕ ಜನಂ ಪತ್ತಿ ಮತ್ತಯೋ ಜ್ಞಾನಯಮೋ ಪ್ರತಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯ ಲಿಂಗತ್ವಂ ವಾ ಜ್ಞಾನ
ಯೋಃ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಂ ವತ್ತ್ವ ಮುಭಯ ವಾದಿಸಿದ್ಧಂ ವಾದಿನಾಂ ತದಭಾವಾನ್ನಾಪಿ ಕಾರ್ಯ ಸಾಮ್ಯಾತ್ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನ್ಯತರಾಸಿದ್ಧ ಮಿತಿ ಪ್ರ
ಥಮೇ ದ್ವಿತೀಯಸ್ಯ ಬಾಧಿತ ಮಿತಿ ಸ್ವಾರ್ಥಾನುಮಾನ ಏವಾಯಂ ದೋಷ ಇತ್ಯೇಕೇ ತನ್ನ ಏಕದಾ ಕಂ ತದುಭಯೋರ್ವಾ ಉಭಯೋಃ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಯಾ ಪ
ಜ್ಞಾತಯೋಃ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಯುಗಪದು ಪಸ್ಥಿತೌ ಕಾರಣಾವಶೇಷಸ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಧಕತ್ವಾತ್ ಅಥ ವಸ್ತುತೋ ಅಭಿಧ್ಯಾಯಕತಾವತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ
ಭಂಗ ಏಕತ್ರಾವಸ್ಥಿತ ಇತಿ ಜ್ಞಾನ ದೋಷಃ ಉಭಯತಯೋರ್ವಿರೋಧ ಭಂಗೇ ಪ್ರವರ್ತತೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ತ್ಯಾದಿ ಭಂಗ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಅವಿರೋಧ ಅನುಮಿತ್ಯಾಪತ್ತೇಃ ವಿರೋಧಿ
ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿರಿಯ ಮುಭಂಗಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಪ್ರತಿರುದ್ಧ ಜ್ಞಾನಾಕಂ ತದಂ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ಭಂಗ ಜ್ಞಾನ ಮಿತ್ಯುಪಜೀವ್ಯತ್ವೇ ವೃಥಿ ಬಾಧವದಸ್ಯಾಪಿ ದೋಷತ್ವಾತ್
ಗು ಸಾಧ್ಯತದಭಾವಯೋರ್ವಿವತ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವೇ ಗಾವ ಧಾರಿತಯೋರ್ವಿರೋಧಾ ತಿ ಕತ್ರೈ ಸ್ಥಯಃ ಕಿಂ ತು ಸಂಶಯಃ ಸ್ಥಯಿ ವಾ ಅನ್ಯತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂ
ಯೇ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಚೇನ್ನ ಉಭಯೋಃ ಕತ್ರೈ ಸ್ಥಯೋಃ ಕಂ ತದಂ ಅನ್ಯತರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂಶಯ ಇತ್ಯುಪಜೀವ್ಯತ್ವೇ ಅನ್ಯಥಾ ಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ ದೋಷಕತಾ ಚ
ನ ಮೇ ಬಲವಿರೋಧಿ ಸಾಮ ಗ್ರೀ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಕೇ ನಿರ್ಣಯೋ ಜನಕತ್ವಂ ಚ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ವಿಶದ ಏವ ನ ಕ್ವಚಿತ್ ವಿನ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಾತ್ ಏಕತ್ರ

ರ

ಸೋಽಪ್ಯಾವ

వ్యాప్తిజ్ఞానేభంగద్వారా వాక్యవిరోధత్వం చేత్తర్హి స్వేనానుమానేన ప్రతిరోధః తదుక్తం తాత్పర్యవిషయదర్శనేన తత్సాధ్యాధికబలత్వాత్
తత్త్వేవం వా ద్వివాక్యమాత్రస్య ప్రతిరోధకత్వే అనుమానమాత్రోచితః ద్వివిరోధివాక్యస్య స్వార్థబలత్వే లక్షణయోగః న ను బ
లత్వే ప్రతిరోధ ఏవ అధికబలత్వే శిరః స్థానుమానే పత్రే బాధ ఏవేతి వాచ్యం అన్యథా అనుమానవిశేషదశాయాం ప్ర
తివాదివాక్యే అనుమానప్రతిరోధాపత్తేః అనుమానాత్ పూర్వం పక్షదర్శనాత్ తదనంతర్యాధికబలత్వే రోధావి
రోధేన పక్షే అనుమానే దైర్ఘ్యాపత్తేః ద్వివిధవిరోధివాక్యమాత్రస్య సమబలత్వాభావాత్ ఉక్తం హి వ్యాప్తిపక్షధర్మ
తైబలమితి ప్రత్యక్షాదేః శంకితానుమానప్రతిరోధః కథాయాం తదుపన్యాసానర్థత్వాత్ యత్తు విరోధివ్యాప్తి
వ్యయస్యాత్సాధారణత్వాత్ సంశయజనకత్వం దూషకతాబీజమితి తన్న ఏకైకం హి సత్ప్రతిపక్షం న విశిష్టం ఏకైకం జనకం
స్థాయకమితి అనుమితిద్వయస్య ప్రమాణద్వయప్రాపాప్రవృత్తి దూషకతాబీజమిత్యపి తన్న పరస్పరప్రతిబంధేన అనుమితివా
ఆనుత్పత్తేః రత్నేన కారకస్య ప్రతిపక్షాభ్యాం ప్రత్యేకం స్వసాధ్యానుమితిః సంశయరూపా జనిత విరుద్ధోభయజ్ఞానే సామగ్ర్యాః
సంశయజనకత్వాత్ సంశయద్వారా స్వరూపజనకత్వం న సంశయరూపానుమితిః బాధకస్యైవ విరోధిత్వపక్షేపి ఉపపత్తి ... మితి సా
మగ్రీవిఘటకత్వేన అవధారణాత్ అన్యథా బాధేప్యనుమిత్యాపత్తేరితి వాచ్యం అధికబలతయా బాధకప్రతిబంధాత్ తుల్యబలా
దనుమితిః సత్ప్రతిపక్షసామగ్రీతయా సాధ్యాభావబోధస్య తత్ర ప్రతిబంధకత్వం తు తద్బోధకస్య ద్రష్టురాదేః ప్రత్యేకం సార్య
యకత్వేనావధారితత్వాత్ కథం సంశయ ఇతి చేన్న ప్రత్యేకజ్ఞానే ముక్త్యుభయోర్ముఖ్యాభావే సంశయో నతు ప్రత్యేకం సం

ಶಯಜನಕತ್ವಮಿತಿ ಮೈವಂ ತಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯತದಭಾವನಂತರೋಪಸ್ಥಿತೇರ್ಯದಾ ಏಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪರಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ತದಾ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯವತ್ತ್ವಸ್ಯಾಪಿ
ಸಾಧ್ಯವಿರೋಧಿತ್ವಾತ್ ತತ್ಸ್ಥಲೇ ಸಾಧ್ಯಧೀಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ವಿರೋಧಿಜ್ಞಾನತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವತಂತ್ರತ್ವಾತ್। ಬಂಧಕೇ ತು ಹೇತ್ವಾಭಾಸಂ
ಫಲಬಾಧಕಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಅನೈಕಾಂತಿಕಾಸಾಧಾರಣ್ಯಾದ್ವ್ಯತಿರೇಕಾದ್ವೇಧಿಯಃ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರವೃತ್ತಿವಿಶೇಷಸಂಶಯಃ ಫಲಂ ವಿರುದ್ಧಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಿಪ
ರೀತಜ್ಞಾನಂ ಅಪಕ್ಷಧರ್ಮಸ್ಯಾಬಾಧಿತಸ್ಯ ಸ್ವತ್ರವಿಪರೀತಜ್ಞಾನಸಮರ್ಥ ಏವ ... ಬಾಧಿತಸ್ಯಾಪಿ ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನಂ ಹೇತುತ್ವಮಿಮಾಂ ದೇವ ಇತ್ಯುಕ್ತಃ। ಕಾ
ರ್ಯತ್ವಾದಿತಿ ವಿರುದ್ಧಬಾಧಸಂಕರ ಪ್ರಸಂಗಃ। ಅನೈಕಾಂತಿಕಾದಿ ಚತುಷ್ಟಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಂಗತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಬಾಧಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧಃ ಪ್ರ
ಕರಣಸಮೇ ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಬಾಧಃ ಫಲಂ ಗಾಪ್ಯಂ ಗತ್ವಜ್ಞಾನಂ ವ್ಯಾಪ್ತಸ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಿಸತ್ತ್ವಾತ್ ಗಾಬವಿಪರೀತಬುದ್ಧಿಃ ಸ್ವಸಾಧ್ಯವಿಪರೀತೇನ
ಯಮಾನಾತ್ ಗಾಪಿಸಂಶಯಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಸೋಬದ್ವ್ಯಯಾಂಶಪರ್ಯಾಯಾತ್ ಕಿಂತು ಕಥಮತ್ರ ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯ ಇತಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಫಲಂ। ತಥಾ ಚ ಪ್ರಕೃತಸಾಧ್ಯ
ಹೇತ್ವೋಃ ಕಿಂ ತತ್ತ್ವಮಿತಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಜನಕಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತೋಪಸ್ಥಿತಿಃ ಪ್ರಕರಣಸಮಃ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷತಾಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಏತಸ್ಯಾ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಕಿಂತು ನಿರ್ಣ
ಯ ಏವ ಅಥ ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಸಾ ಚ ಜ್ಞಾನೇಷ್ಟಸಾಧನತಾಜ್ಞಾನಾತ್ ಸಂಶಯಾಪ್ರತಿಕಥಂ ತೇನ ವಿನಾ ವಿರೋಧಿಸಾಧನಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ
ಅನವಧಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತೇರ್ಜಿಜ್ಞಾಸಾಂ ವಿನಾಪಿ ತತ್ಸ್ವಯಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಾರಣಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರಕರಣಸಮಸ್ಯಾಪಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಹೇತುತ್ವಾತ್ ನೈಕಾಂತಿಕಾತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ತತ್ರಾಪಿ
ಸಂಶಯದ್ವಾರಾ ಸಾಧ್ಯಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಅತ್ರ ತು ಹೇತುಸಮಿಂಗಿ ಇತ್ಯತ್ ನ ಪರಾಮರ್ಶಯೋರೇಕದಾ ಅಸತ್ವಾದ್ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿರೋಧಃ ತ್ರಿಯೋಃ ಸ್ವಸ್ವಯೋ
ರೇಕದಾ ಜನಕತ್ವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಏಕಾಂ ತರಮಪರಹೇತುವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಂ ಮಗ್ನಿಮದ್ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಕಾಲೇ ಪೂರ್ವಪರಾಮರ್ಶವಿನಾಶಾತ್
ನಾಶೋನ್ನಯವ್ಯಾಪ್ತಿ ... ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಜ್ಞಾನಂ ಪರಸ್ಪರಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಾತ್ ಪರಾಮರ್ಶಾನಂತರಂ ಪ್ರತಿಪಾಕ್ಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ಜ್ಞಾನೇ ಚ ತುಲ್ಯವ್ಯತ್ತಿರೇ
ಪರಾಮರ್ಶಾಭಾವಾತ್ ಯತ್ತು ಪಾಕ್ಷಿಕ್ಯಂ ಯಸಂಸ್ಕೃತಂ ದೃಷ್ಟಾಂತಕಹೇತುದ್ವಯಜ್ಞಾನಯೋಃ ಪರಸ್ಪರಪ್ರತಿಬಂಧಾನ್ನೋಭಯವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ಮೃತಿರಿತಿ ದೂಷಣ
ಕತಾಬೀಜಂ ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ಮೃತಿಂ ವಿನಾಪಿ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಾಭಾವಾದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಭ್ಯಾಂ ವ್ಯಾಪ್ಯಪಕ್ಷಧರ್ಮವತ್ತ್ವೇತಿ ನೈವಂ ಹೇತುದ್ವಯಸಮೂಹಾಲಂಬನಾದ್ವ್ಯಾಗಪದ

ಭೇದೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಸ್ಸ್ವತಾಂ ವ್ಯಭಿಚಾರ ವಿರಾಮ ಶಿರೋಂಬಿಂ ಜ್ಞಾನಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ಅತ ಏಕದಾ ವಿರುದ್ಧ ಜ್ಞಾನ ದ್ವಯಸ್ಯಾರೋಕ್ಷಿಕಮಪಿ ಜ್ಞಾನದ್ವಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ತಾಂ ದೃಶ್ಯ
ರಾಮಶಿರಸ್ತ್ವ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಗತ ಮಾನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿತಃ ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧ ವ್ಯವಹಾರಂ ಜ್ಞಾನಪ್ರಮಾಣೇರವತಾರಾತ್ ಅಸ್ಯ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿತ್ವ ಭಂಗಃ ಘಟಃ ಘ
ಟೋ ಘಟೀಯಃ ಪ್ರಮೇಯತ್ವಾದಿತ್ಯತ್ರ ಅಭಿಧೇಯತ್ವಂ ಘಟತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ತಾದೃಶಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಘಟಮಾತ್ರ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಧರ್ಮತ್ವಾತ್
ಮತಾಂ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯ ಭಾವವತ್ ಪಟದೇಶ ವಿಪಕ್ಷ ಘಟಾವಚ್ಛಿನ್ನಾತ್ವಂ ತಾದೃಶಾಪ್ಯಭಿಧೇಯತ್ವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಃ ಘಟವೃತ್ತಿತ್ವಾಭಾವತ್ವಾತ್ ಘಟ
ತ್ವಾಂ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯಭಾವವದಿತಿ ವಿಶೇಷಾದರ್ಶನದಶಾಯಾಂ ಸಾಪೇಕ್ಷತ್ವಮಭಿತಂತ್ರಂ ವಿರೋಧಸ್ಸ್ವಪದಾರ್ಥತ್ವೇ ಅಭಿಕಸ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ಅಸಿದ್ಧಿಸ್ತು
ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಂ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮುಪಲಭ್ಯಮಾನ ಅಥ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವಾಂಶಗತಯೋಃ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವಃ ಸಿದ್ಧಿಃ ಯದ್ಯಪಿ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ರಹಿತಾಂ ತಸ್ಯ ಅಶಕ್ಯತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವ ಏವ ನ ಇತ್ಯಸಂಗಮಃ ತಥಾಪಿ ವಿಶೇಷಣಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕ ವಿಶೇಷ್ಯಾಭಾವ ಏವ ವಿಶೇ
ಷಣ ವಿಶೇಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಾಭಾವ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವೋ ಅನುಗತ ಇತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ಜ್ಞಾನೇ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವ ಜ್ಞಾನೇ ಜ್ಞಾನೇ ಅನುಮಿತಿ
ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾದಿ ವೃತ್ತಿತ್ವಮಿತಿ ತತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಅನ್ಯಥಾ ತೇಷಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಭಾವಾನಂತರತಾಪತ್ತೇಃ ಉಭಯವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಭಾ
ವಾಭಾವ ಏವ ನಿಶ್ಚಿತ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಭಾವಸ್ಯ ಸತ ಏವ ದೋಷತ್ವ ಸಂಭವಾತ್ ವಸ್ತುತಃ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ಏವ ಪ್ರತ್ಯೇಕಸ್ಯಾಪಿ ಸಮರ್ಥತ್ವೇ
ತೇಷಾಂ ಪೃಥಕ್ ಸಿದ್ಧಿಃ ಪೃಥಗ್ವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಭಾವ ಜ್ಞಾನತ್ವಾತ್ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಪಿ ವೃತ್ತ್ಯಾತ್ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವಾನು ಜ್ಞಾನೇಽಪಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ಜ್ಞಾನೇ ವಾದಿ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಅತ ಏವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಾಭಾವವತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಭಾವಾಂಶಗತಮಸಿದ್ಧತ್ವಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತೇ
ರುಪಜೀವ್ಯತ್ವಾತ್ ಪ್ರಥಮಾನ್ವಯಾತ್ ತದಸಿದ್ಧಾವಪಿ ವೃತ್ತಿಸ್ಸಹಿತ ಏವ ದೋಷಕಃ ತತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ದರ್ಶನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾದಿತಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತೇಃ
ಬಿತಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಾತ್ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿ ಸ್ಥಲೇ ವಸ್ತುತ್ಸಂ ಹೇತ್ವಾಭಾಸ ಇತಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿಕಮಜ್ಞಾತ್ವಾ ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ಯತ್ ಸಿದ್ಧಿಃ ತಥಾ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವ ಯಸಂಶಯ ದಿ

ಉಪಾಧೇರಸಂಕರ ಏವೇತಿ ಚೇನ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾದೇವ ಏತೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾನ್ಯತರಾಭಾವೋಽಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಂ ಅನ್ಯತರತ್ವಾಜ್ಞಾನೇಽಪಿ
ಪ್ರತ್ಯೇಕಾಭಾವಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಾತ್ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾಚ್ಚ ಯತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಪ್ರಮಿತಿವಿರಹಃ ಅಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದ್ಯನುಗತೋಽಸಿದ್ಧಿಃ ತತ್ಪ್ರಮಿತಿ
ಸತ್ತ್ವೇ ತತ್ರಾನುಮಿತ್ಯುತ್ಪತ್ತೇರಿತಿ. ತದಪಿ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ತದಜ್ಞಾನೇಽಪಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಜ್ಞಾನಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಾಚ್ಚೇನ್ನ ವಸ್ತುತಸ್ತು ಪ್ರಕೃತಹೇತುವ್ಯಾಪ್ತಿ
ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಿತಿಸ್ತು ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾತ್ ತದಭಾವೋ ಜ್ಞಾತುಮುದ್ಭಾವಯಿತುಂ ಶಕ್ಯ ಏವ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರಮಿತಿ
ವಿರಹಃ ಶಕ್ಯಸ್ತು ಸಾಧಾರಣಃ ಸ್ವಪ್ರಮಿತಿವಿರಹೋ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಮಿತಿವಿರಹೋ ವಾ ನ ಶಕ್ಯತಾವದಪಿ ಸಕಲತತ್ಪ್ರಮಿತ್ಯಭಾವಶ್ಚ ದುರ್ಗ್ರಹ ಏವ. ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯ
ನ್ಯಭಾವಾದೇವ ತತ್ಪ್ರಮಿತ್ಯಭಾವ ಏವ ದೋಷಃ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವಾತ್ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಪ್ರಮಿತಿವಿರಹಸ್ತು ಸ್ವರೂಪಸನ್ನೇವ ದೋಷಃ ಕಾರಣಾಭಾವತ್ವಾತ್ ತದಾ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿಪ್ರಮಾ
ಣಾನುಮಿತೇರನಾಪತ್ತೇಃ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಅನ್ಯತಮತ್ವಾಭಾವೇ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನೇ ಲಕ್ಷಣಾಭಾವಾತ್ ಏತೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪ್ರಮಿತಿವಿರಹಃ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಪ್ರಮಿತಿವಿರಹೋಽನ್ಯತರ
ತ್ವಮಸಿದ್ಧಿಃ ಅನ್ಯತರತ್ವಂ ಚ ತದನ್ಯಾನ್ಯತ್ವಂ ತೇನೋಭಯವಿರಹೋ ವಿನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ನಿರಸ್ತಂ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾದೇವ ಅಸ್ತ್ವೇತತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ
ಭಾವಾನ್ಯತರಸ್ಯೈವ ನಿಶ್ಚಯಃ ಸಿದ್ಧಿಃ ತದಭಾವೋಽಸಿದ್ಧಿಃ ಅತ ಏವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮವತ್ತದಾತ್ಮಕಪರಾಮರ್ಶೋ ಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯನುಮಿತಿಃ ನತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವದಪಿ ತದನ
ನ್ತರಂ ನೈವಂ ಹೇತ್ವಾಭಾಸತ್ವಂ ತದಾಭಾಸಸ್ಯಾಪಿ ಹೇತುತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಹೇತ್ವಾವಿಶೇಷಿತತ್ವಾತ್ ನಿಯಮಂ ಸ್ವರೂಪಸದೇವ ದೂಷಕಂ ಕಾರಣಾಭಾವತ್ವಾತ್
ನ ಚ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿಪ್ರತ್ಯೇಕನಿಶ್ಚಯಾಭಾವಸ್ಯ ದೂಷಕಃ ಆವಶ್ಯಕತ್ವಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ವಿಶಿಷ್ಟನಿಶ್ಚಯಸ್ಯಾಪಿ ಹೇತುತ್ವೇ ತದಭಾವಸ್ಯಾಪಿ ದೂಷಕತ್ವಾ
ದಿತಿ ಸ್ಥಿತಂ ಏವಂ ಚ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದೇರಪ್ಯುತ್ಪತ್ತಾವನ್ತರ್ಭಾವಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಅಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ವರೂಪತ ಏವ ದೋಷತ್ವಾಚ್ಚ ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದ್ಯನು
ಧಾವನಾತ್ ಯದಿ ತತ್ರಾಪ್ಯಸಿದ್ಧೇರ್ಜ್ಞಪ್ತ್ಯರ್ಥಮಿತಿ ತಸ್ಯಾಪ್ಯಪೇಕ್ಷತ್ವಂ ತದಾಶ್ರಯಾಸಿದ್ಧ್ಯಾದಿಜ್ಞಾನಾತ್ ಸಿದ್ಧಿರೇತಿ ಸ ಏವ ಪೃಥಗ್ದೋಷಃ ಸ್ಯಾತ್। ಅಸಿದ್ಧಿ

೧೧

ಷ್ಟಜ್ಞಾನತಾ ಪರಸ್ಪರಾಭ್ಯಾಸ್ತಾವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸ್ವಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮುಕ್ತಾವಿತಾಂಶಕ್ತಿರ್ವಾನರ್ಥಂ ಬಾಂತ್ರೆಯಾಂಶಿ ಘ್ರಾಂತಿ ಜ್ಞಾನಮಾವಶ್ಯಕಂ ರ್ಕಥಂಚ ಹೇತುತದಾಭಾಸವಿಶೇ
ಷಃ ಶಿಷ್ಟಾಧ್ಯಯಾಂಶಬಹೇತುತ್ವಾತ್ ಅಸಿದ್ಧೌ ತದಾಭಾವಸತ್ವಾತ್ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದೇಃ ಸತ್ವೇತಾಶಕ್ತಿಮದಾದೇಯತತ್ವಹೇತ್ವಾಭಾಸತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಅಥ
ಸುಷುಪ್ತೌ ಜಾಗರವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಂಶತ್ವೇತದೇಕ್ಷ್ವಯ ಅನುಮಿತ್ಯನುತ್ಪಾದೇ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಪ್ರಯೋಜ್ಯಃ ಸವ್ಯಭಿಚಾರಾದೌ ತಥಾವಧಾರಣೇ ದ್ವಿ
ತ್ಯನಿಶ್ಚಿತೇ ಜಾತ್ಯಾದೌ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಃ ನೈವಂ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಂ ದ್ವಿತ್ವಂ ಸ್ವಪ್ರಾಂತರ್ಭಾವೋವಾ ತೇನರೂಪೇಣ ವ್ಯಾಪ್ತ್ಯನಿಶ್ಚಯದಶಾಯಾಂ ಸಂಗ್ರಹ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ಏವಂ ಸ
ವ್ಯಭಿಚಾರಾದೇರಪ್ಯನಿಶ್ಚಿತಃ ಸ್ವಾಪ್ಯತ್ವಕಂ ಉಪಜೀವಕಂ ನ್ನಹಿ ಆಶ್ರಯಾಂಶಸ್ಥಿರವಿಷ್ಟ್ವಥಕ್ ಸತ್ವಾತ್ ಸುಷುಪ್ತ್ಯಾದಾವನುಮಿತ್ಯಭಾವಃ ಕಾರಣಾಭಾವಾತ್ ಸಾ
ರಭ್ಯನುತ್ಪಾದೋ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾತ್ರಾತ್ ಕಿಂತು ಕಾರಣಾಭಾವಾದಪಿ ಅನ್ಯಥಾ ವಿಪ್ರತಿಬಂಧಕವತ್ವಾಭಾವೇ ದೋಷಾನುತ್ಪತ್ತೇಃ ಅಥಾನುಮಿತ್ಯ
ನುತ್ಪಾದೇ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಂ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ ನಷ್ಟಾನುಮಿತೌ ಅತ್ರ ಮಹೋದಯಾಂಗಾದಿತವಿಶೇ ಹೇತುಃ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಂ ತದಾನುಮಿತ್ಯನುತ್ಪಾದೇ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ
ನಂ ಅನುಮಿತ್ಯನುತ್ಪಾದಾಭಾವಾತ್ ಬಿಷ್ಟೇರೇವ ತದ್ವಿಷ್ಟತ್ವೇ ಇತರ ಮಹಾರ್ಣಮೇವ ಹೇತುಸತ್ವಾತ್ ಅತ್ಯಂತದಮಕತ್ವಾಪ್ತಿಯಿಶ ಪ್ರತಿಕ್ಷ್ಯಂ ದ್ವಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮ
ತಾವಿರಹ [redacted] ತನ್ನಿಷ್ಠಯತಯೋರೇಕ್ಯತರತ್ವಂ ಹೇತ್ವಾಭಾಸತ್ವಂ ತತ್ರಾಧಿಕ ನ ಮಬಲೇ ಬಾಧಪ್ರತಿರೋಧಪ್ರತಿಕ್ಷ್ಯಂ
ದ್ವಿತಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವಿರಹಸ್ಥಾನಿಷ್ಠಿಃ ತನ್ನಿಯತ್ರಾ ಸವ್ಯಭಿಚಾರವಿರುದ್ಧೌ ಕಬಾರೆಯೋರವ್ಯನಿಷ್ಠಂ ತರ್ಭಾವಃ ವ್ಯಾಪ್ತಿವಿರಹಾರಿಯತತ್ವೇ ಜ್ಞಾನತಯೋಃ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೇಣೈವ ದೂಷಕತ್ವಾತ್ ಕ್ರಮವಿಶೇಷದರ್ಶನೇನೈವೇತಿ ತನ್ನ ಅಪ್ರಾಬಹೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾವಿರಹಾವಿವಾಂಶಕ್ತಿಃ ಪರ್ವವಸ್ಯತಿ ತತ್ರಾಚಾರ್ಯೋಕ್ತಮೇವ
ಅನ್ಯತರತ್ವಂ ಚೇಲಕ್ಷಣಾಂ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾಂತರಬಹಿಷ್ಕೃತಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಕ್ಷ್ಯಯವಿರೋಧಿರೂಪಸ್ಯವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾತ್
ಮಹಾಶ್ರಯಾಂಶಿಘ್ರಾಂತಿಕಮಿವೇತಿ ॥ ಇತಿ ॥ ಆಶ್ರಯಾಂಶಿಕ್ತಿಃ ಸ್ವರೂಪಾಂಶಿಕ್ತಿಃ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾಂಶಿಕ್ತಿಸ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಮೇವ ದೂಷಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಜ್ಞಾನಾದುಕ್ತಾವಗಾಹ್ಯ
ಅನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಾತ್ ಕೇವಲಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವಃ ಪರಾಮರ್ಶವಿಷಯಾಭಾವೋವಾ ವ್ಯರ್ಥವಿಶೇಷಣತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯಜ್ಞಾನೇ ಮುಕ್ತಾವತೀಂ ವಾವಿನಾ ದ್ವಿಕಮಿ

ಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಾತ್ ಅಸ್ಯ ಚ ವಹ್ನಿ ಧ್ವಂಸ ಲಕ್ಷಣಂ ತಲ್ಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಸ್ಯ ಚ ವಕಲ್ಪನಾ ಪರಾಮರ್ಶವಿಷಯಾ ಭಾವತ್ವೇ ಅನುಗತೇ ಸತ್ರೌಯೋಗ
ಮಣಿ ಧ್ವತ್ವೇ ಸಂಗ್ರಹೇ ಮಹಾರ್ಷೇಣ ಕೃತ ಇತಿ ದ್ವಿಧಾ ಗವಿತೋಯ ಧೂಮ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾ ಧೃಂವಾ ಅತಏವ ಯಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾ ವಿರಹ ಯೋ ಪಾಸ್ತಿ ಅಗ್ನಿ
ಪ್ಪಿ ಚೆದ ಮ ಧ್ಯಾಸತ್ತೆ ತದನ್ಯೈಚಯ ಧಾಯ ಧಂವ್ಯಭಿಚಾರಂ ಚೆಯ ಇತಿ ನಿಷ್ಠಾಂ ತತ್ಪ್ರಾ ಹೋ ಬಿ ನೈವಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ಚಾ ಧ್ರಪ್ರತಿಯೋ ವ್ಯಾ ಹೇಂಧ
ಪಿ ವಿರಹಾ ಅಂಗತ್ವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ ವಿರುದ್ಧ ಯೋರಭಿ ಸಂಗ್ರಹೋ ವಿಭಾಗ ವ್ಯಾಘಾತಃ ಸ್ವತಂತ್ರಾಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಯಾಷಿದ್ಧುಮ ಶಕ್ಯತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಸಾಸ್ತ್ರಪರಿಭಾಷೈ
ತ್ತಾಪತ್ತೇಃ ಸವ್ಯಭಿಚಾರಾ ದೇರೇವಂ ಯೋಪಜತ್ವೇ ಪೃಷ ಜಕ್ಕತ್ವೇ ಪೃಥಕ್ ಉಪಧೆಯ ಸಂಕರೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಧರ ಸಂಕರಾತ್ ನ್ಯಾಶ್ರಯಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಕಥ ಮಾತ್ರಯಾಸಿದ್ಧಿ

ರ ಜ್ಞಾ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಚ ಶಶ ಯುತಯೋಗವಿ ಶೃಂಗ ಷಿಧ ವತ್ ಪ್ರೌವ್ಯಮ ಕಮಲಮಿತಿ ವಾಕ್ಯಂ ಶಶ ಶೃಂಗ ಷಿ ಧೂಮ ಗಪೆ ತ್ತ್ವಕ ತ್ವಾತ್ ಇತಿ ಸಿದ್ಧೆ ಪ್ರೌವ್ಯಮಕಮಲಮಿತಿ ಸ್ವಿತಾ
ಸ್ವಯ ತ್ವೇ ಅಪಾರ್ಥಕಂ ಆಶ್ರಯ ವಿಶೇಷಣ ಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಚ ಆಶ್ರಯಾಸಿದ್ಧ ರಸಂ ಕೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿರಹಾಸ್ತು ವ್ಯರ್ಥ ವಿಶೇಷಣ ಸ್ಥಾ ತದುಕ್ತಮೆ ಸಾ ಮಣಿ ಕ್ಷಿಂ ಪರಿಷ್ಕಾರ
ತೋ ಧ್ವಿತಯಾ ವ್ಯಾಪತ್ತೇರಿತಿ ಉಪಾಧಿಸ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಿರಹಃ ವಹ್ನಿ ವ್ಯಾಪಕ ಧೂಮ ವ್ಯಾಪಕ ಧರ್ಮಸ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಧೂಮಿ ತದ್ವಿರಹಾ ಸಿದ್ಧೇಃ ಕಿಂತು ಯಾ ವತ್ ವ್ಯಭಿಚಾರಿ
ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ಸಾಧ್ಯಸಾ ಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಮಿಗಾ ಪಾಧಿಕತ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಸಾಧ್ಯ ವ್ಯಾಪಕ ಸಾಧನ ವ್ಯಾಪಕ ಧರ್ಮಾಂತರಂ ತು ತದ್ವಿರಹಃ ಅಪಿ ಚ ತನ್ನಿಯತಃ
ನ್ನೈವಮುಪಜೀವ್ಯತ್ವೇ ಸೋ ಪಾಧಿಃ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾಂತರಂ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವೇ ಪಿ ಸ್ವತೋ ಅಧೂಷಕತ್ವೇ ತದರ್ಥಂ ಪರಮುಖ ಪ್ರೇಕ್ಷಕತ್ವಾತ್ ಕಿಂ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕಾ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಮ
ಸ ಮಿತಿ ವಿಶಿಷ್ಟಾ ಧಿ ಕಿಂ ತು ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ತೋನ್ನಯ ಸ್ವ ವ್ಯತಿರೇಕೇಣ ಸ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತಯಾ ವಾ ತದಾ ಹಾಉಪಾಧ್ಯಾವಶ್ಯಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಉಪಾಧಿರೇವ ವ್ಯಭಿಚಾರಕಂ ಕ್ಕೇತಿ
ಅಪ್ರಯೋಜಕ ಸಾಧ್ಯ ಧಾನಿಷ್ಠಾ ಚ ಸೋ ಪಾಧಿತಾ ನಿಷ್ಠಾ ಪ್ರತಿ ಕೂಲ ತರ್ಕ ಸ್ಯ ಕೂಲ ತರ್ಕಾ ಭಾವಾ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವ ಇತಿ ಸ್ವತೋ ದೂಷಕತಾ ವಪಿ ಹೇತ್ವಾಭಾ
ಸಾ ಸ್ವರೂಪ ವಸ ತೋ ರಿವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾದಿತ್ಯುಕ್ತಂ॥ ॥ಬಾಧೋ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವತ್ಪಕ್ಷತ್ವಂ ಪಕ್ಷವೃತ್ತ್ಯಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿಸಾಧ್ಯಕತ್ವಂ ವಾ ಪಕ್ಷೇ ಸಾ
ಧ್ಯಾಭಾವ ಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಮಾತ್ವ ಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ಧಿ ಕೆ ಬಲತ್ವಾ ಜ್ಞಾನೇ ಬಾಧಾ ಭಾವಾದಿತಿ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಅತಏವ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ ಪಕ್ಷವೃತ್ತಿತ್ವಮಪಿ ಅಸ

ಕ್ಷಿತಂ ಕಿಂ ನ ಬಾಧಾವ್ಯಾಪ್ತಿಷ್ಟ ಕಿಂ ತು ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವತ್ತ್ವಪ್ರಮಾವಿಷಯಪಕ್ಷಕತ್ವಂ ಪ್ರಮಿತಸಾಧ್ಯಾಭಾವವತ್ತ್ವಪಕ್ಷಕತ್ವಂ ಪಕ್ಷೇ ಪ್ರಮಾವಿಷಯತ್ವಪ್ರ
ಕಾರಕಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿಸಾಧ್ಯಕತ್ವಂ ವೇತಿ ವಿವಕ್ಷಿತವಿವೇಕೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮೈವ ದೋಷಃ ಸಾ ಚ ಪ್ರಮಾತ್ವೇನ ಜ್ಞಾತಾ ನ ಸ್ವರೂಪಸತೀ ಹಿ ತದ್ಭಾವಸತ್ತ್ವಾ
ತ್ ಪ್ರಮಾತ್ವಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ಅಧಿಕಬಲತದ್ಭಾವವಿರಹಾನಿಶ್ಚಯಾತ್ ಅಪ್ರಮಾಯಾಮಪಿ ಪ್ರಮಾತ್ವಜ್ಞಾನೇ ದೋಷಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಾಂಶೇ ಅತ್ರ ಸಾಧ್ಯಾಭಾ
ವವತಿ ಪಕ್ಷೇ ಹೇತೋಃ ಸತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ತದಜ್ಞಾನೇ ಅಸಿದ್ಧಿಃ ಸಂಶಯೇ ತದುಭಯಗ್ರಸ್ತತ್ವಾಭಾವೇ ಪಕ್ಷತ್ವಾಭಾವಾದಾಶ್ರಯಾಸಿದ್ಧಿಃ ಪಕ್ಷೇ ಹೇತೌ ವ್ಯ
ಭಿಚಾರೇಣೋದ್ಧಾರಃ ಪೃಥಗ್ವಿಶಿಷ್ಯೋಕ್ತತ್ವಾತ್ ನ ಪೌನರುಕ್ತ್ಯಂ ಹೇತುಪ್ರವೃತ್ತವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವತಿ ಸಾಧ್ಯಮಿತ್ಯವಗಮಾದೇವ ಭಂಗಾತ್ ನೈವಂ ಸಂದಿಗ್ಧಸಾ
ಧ್ಯವತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತೇ ಸಂದಿಗ್ಧೈಕಾಂತಿಕವತ್ ಪಕ್ಷೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಸಂಶಯಾದನುಮಾನೋಚ್ಛೇದಃ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಸಂದೇಹಸ್ಯಾನುಮಾನಾಂಗಮಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತೇಃ ಪಕ್ಷೇ ಧರ್ಮತಾ
ಜ್ಞಾನಾದನುಮಿತ್ಯುತ್ಪತ್ತೇಃ ಸಂಶಯನಿವೃತ್ತೇಃ ಅನ್ಯಥಾ ವಿಶೇಷದರ್ಶನಸ್ಯ ಸಂಶಯವಿರೋಧಿತಾ ನ ಸ್ಯಾತ್ ನ ಚ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಂ ಪ್ರತೀತ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾನೇ
ಮಿತ್ಯುಪಜೀವ್ಯತ್ವಾದ್ಬಾಧಃ ಪೃಥಕ್ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರತೀತಿರೇವ ಹಿ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಸಂಬಂಧೋತ್ಪತ್ತೌ ನಿರ್ವಕ್ತವ್ಯ ಇತಿ ವಿಶ್ವತ್ವೇನ ಶೋಪಜೀವ್ಯತ್ವಂ ಅಸ್ತ
ಬಾಧಾನಿಶ್ಚಯದಶಾಯಾಂ ಪಕ್ಷೇ ಹೇತೋಃ ಜ್ಞಾನಾದ್ಬಾಧ ಏವ ದೋಷೋ ಬಾಧವಿತವ್ಯಭಿಚಾರೋ ನಾನೈಕಾಂತಿಕಃ ಬಾಧೋದ್ಭಾವನೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಾವಶ್ಯಕಮಿತ್ಯುಪಜೀವ್ಯತ್ವಂ ವ್ಯಭಿಚಾ
ರೋದ್ಭಾವನೇ ಪರಸ್ಯ ಕಥಂ ಬಾಧಾವಶ್ಯಕತ್ವಾತ್ ತತ್ತ್ವಂ ಚಾನೈಕಾಂತಿಕತ್ವಮುಪಜೀವ್ಯತೇ ಕ್ಲುಪ್ತತ್ವಾತ್ ಪಕ್ಷಾಂತರಸ್ಯ ಕೃತಕತ್ವಾದ್ವ್ಯಭಿಚಾರೋದ್ಭಾವನಾದ್ದುಷ್ಟಃ ಇತ್ಯು ೩
ದ್ಭಾವನೇ ಲಾಘವಮಿತಿ ಬಾಧಃ ಪೃಥಗಿತಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ತನ್ನ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾಸ್ವಾಧೀನಸಮಾನಾಧಿಕರಣೋ ದೋಷಃ ತದಾ ಪರಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಸ್ಯ ಸವಿಶೇಷಣಾದಿತಿ ಚ ೮
ಭಾವನಸ್ಯ ಕೃತತ್ವಾತ್ ಅಧೀನವೃತ್ತಿತಾಯೋಗ್ಯತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಪಕ್ಷವೃತ್ತ್ಯನುಮಿತೇಃ ಸಲ್ಲಿಂಗಜನ್ಯಾಯಾಃ ಆಭಾಸತ್ವಂ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾಧೀನಮಿತೇಃ ಭ್ರಾಂ
ತ್ವಂ ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾನಂ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ತದಭಾವಸ್ಯಾಜ್ಞಾನಾತ್ ಅತ ಏವ ಪಕ್ಷಾಸಿದ್ಧಿರಪಿ ಅತಃ ಸಾಂಶೇ ಸಮಯವಪಕ್ಷಾಭಾವರೂಪೋ ಬಾಧಃ ತತ್ರ
ಅಭಾವತ್ವಂ ಪ್ರತಿಕರಣಪ್ರಕಾರಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಾತ್ ಭಾವ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ವಸ್ತುತೋ ವ್ಯಭಿಚಾರಸ್ಯಾಪಿ ತತ್ರ ಸತ್ತ್ವಾತ್ ತಜ್ಞಾನಂ ಜಾತಸ್ಯಾಪಿ ದುಷ್ಟವ

ಅನುಮಿತ್ಯನಂತರಮೇವ ಕಿಂಚ ಪಕ್ಷೇ ಕಾಂಚನಮಯತ್ವಸ್ಯಾನುಮಿತಾವಿವ ಭ್ರಾಂತೇ ಕಾಂಚನಮಯಪಕ್ಷಮಾನೇ ತ್ವನುಮಿತಿರ್ನಸ್ಯಾತ್ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಧೂಮವತ್ವಮ
ಜ್ಞಾನಾತ್ ಪಕ್ಷೇ ಕಾಂಚನಮಯತ್ವಾಂಶೇ ಚಾನುಮಿತೇರ್ಭ್ರಾಂತತ್ವಂ ಕಾಂಚನಮಯಪಕ್ಷೇ ಲಿಂಗಸ್ಯಾಗೃಹೀತೇಃ ಸ್ವಪ್ನೇ ಚಾರಾಪ್ಯನಾನುಮಿತೇರ್ವಿಷಯಾ
ಭಾವಾದೇವ ಪ್ರಮಾತ್ವಂ ಕಿಂತು ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾಂತರಂ ಯಸ್ಮಿನ್ ಜ್ಞಾನೇ ಸತ್ಯನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ನ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಃ ನ ಚ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಜ್ಞಾತಃ
ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಇತಿ ನ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಃ ವಸ್ತುತಸ್ತು ಪರ್ವತಸ್ಯಾನುಮಿತೌ ಭ್ರಾಂತೇರ್ಮಾನಾಭಾವಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರತೀತಿರ್ಯತ್ರ ತತ್ಪ್ರಕಾರಕಂ ಅನ್ಯಥಾ ಪ್ರತೀತಿ
ಪಕ್ಷಿತಸಕಲಭ್ರಾಂತ್ಯಯಥಾರ್ಥಾನುಮಿತ್ಯುಚ್ಛೇದಃ ಅಬಾಧ್ಯೈವಂ ಪರಾರ್ಥಾನುಮಾನೇ ಪ್ರವರ್ತಿತಭ್ರಾಂತೇ ಚಾರಿತಾರ್ಥ್ಯಂ ಅರ್ಥಃ ಉಪರಿತನಮಪಿ ಭಾತ ಇತ್ಯಪ್ಯ
ಪಕ್ಷಾದಿಪವಿಜಯಿತಪಾದ ಉಕ್ತತ್ವಾನುಮಿತೇರಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ತತ್ರ ಬಾಧೋದಾಹರಣಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ತುಲ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥಾನುಮಾನೇಪಿ ಅತ ಏವ ಯತ್ರ ಸಾಧ್ಯ
ವ್ಯತಿರೇಕದೃಷ್ಟಮನುಮಾನಮಪಿ ಇತರಬಾಧಕನಿರ್ಣಯಂ ವಿಶೇಷಾನುಮಾನಪಕ್ಷಂ ತತ್ರ ಬಾಧಕಾಭಾವಾಂಶಾನತ್ವೇ ತತ್ರಯುಕ್ತಂ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ದೃಷ್ಟಸ್ಯಾಪ್ಯ
ಭ್ರಾಂತತ್ವಮಿತಿ ಬಾಧಸ್ಯಾಸಂಕರ್ತ್ವಂ ನ ಚ ಯದಿ ವಿಶೇಷಪ್ರತಿಪತ್ತಾ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ತದಾ ಧಾರ್ಮಿಕತರಂ ಸಾಮಾನ್ಯೇ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಾವುಕ್ತರಬಾಧಕತಾ
ಸತ್ಯೇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಸರ್ವಧಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಣೈವ ಪ್ರಪಂಚೋಧಾನಂ ಕರಿಷ್ಯತೇತ್ವಾತ್ ಇತ್ಯಪಾಸ್ತಂ ಅನುಮಿತ್ಯಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ಬಾಧಸ್ಯ ದೋಷತ್ವಾತ್ ನನು ಪ
ಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಗ್ರಹವತ್ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯಗ್ರಹೋಪಿ ಬಾಧಃ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾವಿಶೇಷಾತ್ ತತ್ರ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸಂಬಂಧೋ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಸಾಧ್ಯಾ
ಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಂ ಬಾಧಃ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯವತ್ವಂ ಪಕ್ಷತ್ವಾದಿಕಮಿತಿ ಚೇತ್ ಪಕ್ಷೇ ಹಿ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನಯಮಾನೇ ಜ್ಞಾತೇ ವಾ ಯದಿ ಸಾ
ಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಬುದ್ಧಿಸ್ತದಾ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಏವ ಅಥ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಬುದ್ಧಿರ್ನೈವ ಸಂಶಯೋಪಿ ತು ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯಯೋ
ರ್ಗ್ರಹ್ಯಮಾಣಾ ವಿಶೇಷಯೋಃ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಂ ಅಥ ತುಲ್ಯಬಲತ್ವೇ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಃ ಅಧಿಕಬಲತ್ವೇ ಬಾಧ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ಸಮಕಕ್ಷತಾಪ್ಯಯುಕ್ತಯೋಃ ಸಾಕಲ್ಯಂ
ಹೀನಬಲಂ ತತ್ಸದ್ಭಾವೇ ಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಕಥಂ ನ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಂ ಸಮಕಕ್ಷತಾ ಬಾಹಿರ್ಭೂತಂ ಪರಬಲಂ ಅಥ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವ್ಯಾಪ್ಯಬುದ್ಧಿರನ್ಯಧಾನಿಕತ್ವಂ

ಬಲಂ ತದಾ ತತಃ ಸಾಧ್ಯವತಿ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಾನುಮಿತಾವಶಕ್ಯಾಂ ಅಕತ್ವಮೇವ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾವದಿತಿ ಯದುಕ್ತಂ ತದಪ್ಯನಿಷ್ಟಂ ತಸ್ಯ
ದೋಷತಾಬೀಜಸ್ಯಾವಗಮಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಹಿ ತಾದೃಶಾನಾತ್ವಂ ತದಭಾವತ್ವೇ: ಅಥ ಹೇತುಮತಃ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ಭಾವನಾಯಾಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಲಾದಾಕ್ಷಿಪ್ತಃ ಸಾಧ್ಯತೋ
ತಾಂ ರಸಾಧಕತ್ವೇ ನಿಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧಕ ನಿಷ್ಠಿತ ತ್ಯಾಪ ಜೀವ್ಯತ್ವಾಪ್ಪ್ರಾಥಃ ಪೃಥಕ್ ಅನ್ಯಥಾ ಹಿ ತಾಂ ರಸಾಧಕತ್ವೇ ನಿಷ್ಟೇ ಸಾಧ್ಯನಿಷ್ಠಂ ಭಾವನಾವಿರಹಾತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿ
ಬಾಧಯಿಷ್ಣಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಂ ಚ ಹಿ ತಾಂ ರಸಾಧಕತ್ವಧೀರಿತ್ಯನ್ಯಾನ್ಯತ್ರಯಃ: ಇತಿ ಚೇನ್ನ ಸಾಧ್ಯವತಿ ಧರ್ಮ್ಯಂಶೇ ಹೇತು ಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಪ್ರಮಿತ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವಿಷಯತ
ಹೇತು ವಿಷಯತ್ವೇನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧಜ್ಞಾನಯೋರ್ದೋಷತ್ವಾತ್ ತಥಾ ಚ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾ ತಂತ್ರಂ ತಾಂ ವಿನಾ ತದಭಾವಾದಿತಿ
ನೈವ ದೋಷ ಇತಿ ಚೇತ್ ನ ತ್ವಂ ಕಿಂ ತು ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧಜ್ಞಾನಯೋರುಪಜೀವ್ಯತ್ವಾತ್ ತಂತ್ರಾ ಅತ ಏವ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನ
ಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಕಿಂ ತು ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಸಾಧಕತ್ವಜ್ಞಾನತ್ವೇನೇತಿ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಂ ತಸ್ಯಾಲಘುತ್ವೇ ಪ್ರಕ್ಲೃಪ್ತತ್ವಾತ್ ಅಥ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಹೇ
ಪ್ರಮಾ ಮಾತ್ರಂ ಪ್ರತಿ ಸಾಧ್ಯತಂತ್ರ್ಯೇಣ ಬಾಧದೋಷತ್ವೇ ಕ್ಲೃಪ್ತ ಇತಿ ಅನುಮಿತಾವಪಿ ನ ದೋಷ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ತಸ್ಯ ಹೇತು ತಾದೃಶಾನಃ ಅನುಮಿತ್ಯಸಾ ಧಾ
ರಣದೋಷಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಾತ್ ಮಹೋಂತರಾಂಗಾ ಭಾವವತ್ಸ್ವರೂಪತ ಏವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾಪತ್ ಹೇತುತಾವಚ್ಛೇದಕತಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವೇನ ಸಾಧಕತಾ ಲಿಂಗತ್ವಾಭಾ
ವಾಂಶ ಬಾಧಿತ ಪಕ್ಷಕತ್ವಂ ಲಿಂಗಮಿತಿ ಚೇತ್ ಅನ್ಯತ್ರ ತಥಾ ದೋಷಕತ್ವಾಕಲ್ಪನಾತ್ ಇತ್ಯತ್ರ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವನಿಶ್ಚಯಃ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಮಾ
ತ್ವನಿಶ್ಚಯಾತ್ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಾ ದರ್ಶನಿಶ್ಚಯ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗ್ರಹ ಸ್ಥೈರ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನಾದರ್ಶನಿಶ್ಚಯ ಪ್ರಸಂಗಶ್ಚ ತಥಾ ಚೋಪಜೀವ್ಯತ್ವೇನ ಅಧಿ
ಕಬಲತ್ವೇನ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಮಾತ್ವನಿಶ್ಚಯೇ ಸತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧಯೋರನ್ಯತರನಿಶ್ಚಯ ಸಾಧಿ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವನಿಶ್ಚಯಾಧೀನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಧಜ್ಞಾ
ನಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಜ್ಞಾನಂ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮಾತ್ವಮೇವ ದೋಷ ಇತ್ಯವಶ್ಯಂ ತತ್ಕಾಲೇ ಯದಿ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಮಾತ್ವನಿಶ್ಚಯೋ ನಾ

ಕಮಿತಿ ವಿರೋಧಿ ತದಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಯೋಃ ಕಿಂತು ಜ್ಞಾನಂ ವಿಶೇಷದರ್ಶನೇ ತ್ವೇ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನಂ ಪರಿಶೇಷಾದಿಯ ಸಾಧ್ಯಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಇವ ವಿವರ
ತಿ ಧೂಮ ಇವ ವಹ್ನಿಂ ಕ್ವಚಿತ್ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಬುದ್ಧಿರೇವ ಅಗೃಹೀತಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವಿಶೇಷಾಗ್ರಹ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಕೇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಕಟಿತೇ ದಂಡ ಜಿತಮಿತಿ ಜ್ಞಾನೇ ವಿವಿ
ಶೇಷದರ್ಶನೇ ಕರಜಿತತ್ವಸ್ಯ ಕಂ ಚಿ ವಿತತ್ವ ಜ್ಞಾನೇ ಕ್ಲೃಪ್ತಸ್ಯ ಬಾಧಕಮಾನಾತ್ ವಾದಿವಾಕ್ಯೇ [illegible] ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನಾದನುಮಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಸ್ವ
ಅಥ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮೈವ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವಿಷಯಕ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಜ್ಞಾನೇ ತ್ವೇ ದೋಷಃ ಕಿಂತು ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಮಾತ್ವ ಜ್ಞಾನಮಪಿ ತಿಷ್ಠತು ತೇನಾಪ್ರಮಾಯಾ
ಅಪ್ರಮಾತ್ವ ಜ್ಞಾನೇ ಸ್ಥಾನಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ಸ್ವಾನ್ಯಾಂಶೇ ಸ್ವಾಂಶೇ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರಮಾತ್ವ ಪ್ರಮಾಣಕಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಃ ಕಿಂ ಚ ವ್ಯಾಪ್ತೇಸ್ತತ್ರ ಸಾಧ್ಯಾ
ಭಾವಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರಮೇತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಕಸ್ಯ ತಂ ದೂಷಕಂ ಕಿಂತು ಕ್ಲೃಪ್ತತ್ವಾತ್ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವೇ [illegible] ವ್ಯಭಿಚಾರ ಜ್ಞಾನೇ [illegible] ತತ್ರ ಸಾಧ್ಯಾಭಾ
ವಪ್ರಮೇತಿ ಜ್ಞಾನಾನ್ನಿಯಮತಃ ಸಾಧ್ಯಜ್ಞಾನಾನುದಯಾತ್ ಸ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾ [illegible] ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾವಿಷಯ ಪಕ್ಷವೃ
ತ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಹೇತುವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಅಸಾಧಾರಣತ್ವೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾಯಾಂ ಹೇತ್ವಭಾವಸತ್ವಂ ಸಾಧಾರಣ್ಯ [illegible] ಮಿತಿಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ
ತಿ ತನ್ನೈವ ಹೇತ್ವಭಾವಸತ್ವಂ ಕ್ವಚಿತ್ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಪ್ರಮಾ ಅತ್ರೇತಿ [illegible] ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವ ಹೇತ್ವಜ್ಞಾನಾತ್ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರಮೆ
ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವ [illegible] ತದಭಾವಾತ್ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಬಲಾತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ [illegible] ಪೃಥಕ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible]
ವ ಪತಿ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ [illegible] ಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ಚೇತ್ತರ್ಹಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಭಾವವತಿ ನ ಪಕ್ಷೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ತ್ರಮಪಿ ಸಾಧಯಿತ [illegible] ಜ್ಞಾನಾತ್ [illegible] ಮಿತೇಃ ಪ್ರ
ಮಾಸ್ಯಾತ್ ಅಥ ಪಕ್ಷವೃತ್ತಿ [illegible] ಧೂಮಾದಿಃ ನ ಪಕ್ಷೇ ತರ್ಹಿ [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿ [illegible] ಸಾಧ್ಯ [illegible] ಸ್ಯಾತ್ ಸಾಧ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಭಿಚಾ
ರಾತ್ ಯದಿ ಸಾಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾ [illegible] ಭಾವವತಿ ಗಮಕತ್ವಾದಿಕಮಿತಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ತರ್ಹಿ ಧೂಮವತ್ವಂ
ವ್ಯಭಿಚಾರಾಭಾವಾತ್ ಸಾಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರಕಾರೇಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಪಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಪಿ ಸಾಧ್ಯಂ ಧೂಮಗಮಕತ್ವಾದಿಕಂ [illegible] ಸಾಧಯತು ವ್ಯಾದಿ [illegible] ಧೂಮೇನ ಪಕ್ಷ

೧೪

ತಿವೆಯಿಂ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವವತ್ವಾತ್ರಕಪಬಾಲಾರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಲ: ಸಾಧ್ಯಪ್ರಾಗಭಾವಧ್ವಂಸವತ್ವಾಪತ್ತಿತ್ವೇರ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಂತಿ ತಂತಯಾಂ ವೃತ್ತಿ ವಿತ್ವಾದಿ ಅರಣ್ಯಗಂ ಧಾಂ ಪಿತ್ರೇರ್ವ್ಯತ್ವ
ದಿಸಾಗುಣಸ್ವಾಪರಮಾರ್ಥಂಗ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ ಕಿಂತು ಸಾಧ್ಯತ್ವಂ ತಾಭಾವವದ್ವಾಮಿತ್ವಂ ಏವಂ ಚೇತ್ಸ್ವಪ್ರಾಗಭಾವಧ್ವಂಸಾವಚ್ಛಿನ್ನತದಾತ್ರಯತಪ್ರತಿಯೋಗಿಸಾ
ಧ್ಯೇ ಪಕ್ಷೇ ವ್ಯಾಪ್ತಿಬಾಲಾರ್ತಿ ತಾ ಧೀರ್ದೂಷಣಂ ಅಭಾವವೃತ್ತಿಕೃತ್ಸಾಧ್ಯಂ ಅವಚ್ಛೇದಕತ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿ: ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಬಸಾಂಸ್ಕೃತಿ ತ್ರಿಚೆಕ್ಕ್ತ್ರಿ ತೋರ್ಕ್ರಾಪ್ರಾಗಭಾವಧ್ವಂ
ಸಪ್ರತಿಯೋಗಿಸಾಧ್ಯಕವೃತ್ತಿತ್ವೇ ಏಕಜನ್ಮದಯ ವೃತ್ತಿತಾಭಿಸಾತ್ ಅಥಯತ್ಸಮಯಾವಚ್ಛೇದಕತತ್ರಪ್ರಾಗಭಾವ: ಧ್ವಂಸಾಂವಾ ತತ್ತತ್ಸಮಯಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರ
ತಿಯೋಗಿತಿ ಚೇತ್ ತದವಚ್ಛೇದಕಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಸಾಧ್ಯಕೇ ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಂ ಕಿಂತು ಬಾಧ ಏವ ಅತ್ಯಂತಾಭಾವಾತ್ವಂ ತಾಭಾವಂ ತಿಯೋಗಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ವೃತ್ತಿತ್ವಭಂಗಪ್ರಸಂಗ:
ಏಕವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಅವಚ್ಛೇದಕಚ್ಛೇದಕವೃತ್ತಿರತ್ರಾಬಿ ತೂಲ್ಯತ್ವ ತತ್ರ ದಿಶೇ ಚೆ ಮಾಂ ಅವಚ್ಛೇದಕಸ್ಯಾ ಅತ್ರಸಮಯ ಛೇದ ಇತಿ ಅನಿಶ್ಚಿರಬಾಧ ಏವ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ: ಕಶ್ಚಿವಮು
ಪಚೆವೃತ್ತ್ವಾತ್ ಬಾಧವತ್ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಮಬವ್ಯ ಥಕ್ ಉಪಚೆವೃತ್ತಬಿಸ್ವತೋ ಮೋಷಕತ್ವಾತ್ ಕೇಂಸಾಧ್ಯಜ್ಞಾನಂತತ್ವಸಿದ್ಧಿ ವಿರೋಧಿ ಧಾರಾವಾಹಿಕಜ್ಞಾನಾದ
ರ್ಯಾಂತ್ಗಾಪ್ಯನುಮಿತಿ ವಿರೋಧಿ ಅನುಮಿತ್ಸಯಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧೇ ಪ್ಯನುಮಿತಿದರ್ಶನಾತ್ ತದುಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದೃಷ್ಟಮಪ್ಯನುಮಾನೇನಬುಭುತ್ಸಂತೇ ತರ್ಕ
ರಸಿಕಾ ಇತಿ ಶ್ರವಣಾನಂತರಂ ಮನನದರ್ಶನಾಚ್ಚ ತಸ್ಮಾತ್ಸಿದ್ಧಿ ಮಾತ್ರಾರ್ಥ ದೋಷ: ನಿಶ್ಚಾಯಿತದಿಭಾಂ ಸಿದ್ಧಿವಿಶೇಷಾರ್ಥ ದೋಷ: ಸಾಂತ್ವತಸ್ಯಾನುಮಿತಿರೇವ ಏವಂ ಚ ಸಿಸಾಧಯಿಷಿತ
೨೮ ಪಕ್ಷೇಷು ಚೇದ್ವ್ಯಾಪಾನಿ ಸಿದ್ಧಸಾಧ್ಯಂ ದೂಷಣಂ ಕ್ವಚಿತ: ಕಸ್ಯ ಭಾವ ಕಿರಣೇಭಾವಮು ದ್ರಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಾದಿದಂ ರಚಿತಮಿತಿ ಭ್ರಮಾದ್ ತಥಾ ರ ಜತೇಕ್ಷಯಾತ್ ಸಮಾ
ಭಾವಪ್ರಮಾಂ ತದಾ ಅಬಿತ: ಶಂಖ ಇತಿ ಪ್ರಮಾ ಪೀತ ಏವ ಭಿತಾಯಮಿತಿ ಭ್ರಮದರ್ಶನಾ ದಿತಿ ಸಿದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ಜ್ಞಾನಂ ಹಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಭ್ರಮಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಪ್ರಮಾ ವಿಧಿಸಾಂಕ್ಷಂ ಚಿಮಾ ಧಾಸ್ಯಾಸ್ತ್ವೇವ ಅನುಮಿತಾ ತ್ವನಾ ವಪ್ರಮಾ ಮಾತ್ರಮೇವ ವಿರೋಧಿ ತಿ ಕಥಮಭಾವಪ್ರಮಾಯಾಂ ಭಾವಾನುಮಿತಿರಿತಿ ನಚಾಯಂ ಧ
ಶವಿಧ: ಧಿಗ್ರಾಹಕಮಾನಬಾಧಿತಂ ಪಟೋ ವ್ಯಾಪಕ: ಸತ್ವಾದಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ಪರಮಾಣವ: ಸಾವಯವಾ: ಮೂರ್ತತ್ವಾದಿತ್ಯನುಮಾನೇನ ಮೇರು: ಪಾಷಾಣಮ
ಯ: ಪರ್ವತತ್ವಾದಿತಿ ಸುವರ್ಣಮಯತ್ವಗ್ರಾಹಕಾಗಮೇನ ಸಂಧ್ಯಪ್ರತಿ ಇಗ್ರಾವಾಕ ಬಾಧಿತಂ ವಹ್ನಿರನುಷ್ಣ: ಕೃತಕತ್ವಾದಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ಶಬ್ದಾ ತ್ರಾವಣ: ಗು

ಚಿಂತಾಮಣಿಃ

ನಾತ್ವಾದಿತ್ಯುಪಾಧೇರ್ಗಮಕತ್ವಂ ಗಮಕಪದಪ್ರವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಂ ಜಾತಿತ್ವಾದಿತ್ಯುಪಾಧೇಸ್ಸಂಧ್ಯಾಪ್ರಕಾಶಕಾಲೀನತಂ ಶುಕ್ಲದಶರಥಃ ಕಪಾಲಂ ಪ್ರಾಣ್ಯಂ
ಗತ್ವಾತ್ ಇತ್ಯಾಗಮಶ್ಚಪ್ರೋಕ್ತಗ್ರಾಹಕಬಾಧಿತಂ ಜಲಾನಲಾವ್ರ ... ಷ್ಟಾ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಪರ್ಶವತ್ವಾತ್ ತೇಜೋವದಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ಮಹೋವಿಭುಜ್ಞಾನಸಮ
ವಾಯಿಕಾರಣತ್ವಾದಿತ್ಯುಪಾಧೇರ್ಗಜಸೂಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕರ್ತೃಕಃ ಸ್ವರ್ಗಸಾಧನತ್ವಾತ್ ಅಗ್ನಿಷ್ಟೋಮವದಿತಿ ರಾಜಸೂಯಕ್ಷತ್ರಕರ್ತವ್ಯತಾಬೋಧಕಾಗ
ಮೇನೇತಿ ಅಥ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾನಾಮಸಾಧಕತಾಸಾಧಕತ್ವೇನ ದುಷ್ಟತ್ವಂ ಜಾತ್ಯುತ್ತರಾಣಾಂ ಸ್ವವ್ಯಾಘಾತಕತ್ವಾತ್ ಸಾಧಕತಾಸಾಧಕಾನ್ಯೇನ ವಾ ಸಾಧಕತಾಸಾಧಕತ
ಯಾ ಶಪವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಾತ್ ಕತ್ವಾದುಕ್ತಯುಕ್ತರತ್ವಂ ಅಥವಿರುದ್ಧತ್ವಾದಿ ಜ್ಞಾನಂ ದಿವಸಂಬಂಧಾನಾಮಿತರೇವ ವಿರೋಧಾನಾಮಿತಿಃ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಮ ... ಸಾಧಕತಾನಾಮ
ರೇಯತ್ವ ಬಲಿ ವಾ ದೃಶ್ಯತೇ ದೂಷಣಾನಾಂ ಗತಿಃ ಗತಿಗೃಹೀತ ಇತಿ ನಮಯಬಂಧಕೇ ಕಥಾಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾ ದೂಷಣಮಾತ್ರಮುದ್ಭಾವ್ಯಂ ಅನ್ಯಥಾ ಅಥಾನಂತರತ್ವಾದಿತಿ
ಚಿಕ್ತ್ಯಾಯಂ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಂ ವರಾಣಾಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಃ ಸ್ವಾವಗಾಯಾಮಸಾಧಕತಾಸಾಧಕಂ ತತ್ರಾಪ್ಯಂ ದೂಷಣಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾನ ದಿವ ವೃತ್ತಿಯಂ ಲಿಂಗತ್ವಜ್ಞಾ
ನಾತ್ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವವದನೇನ ವಿರೋಧಿನಾ ದೂಷಣತ್ವಸಂಭವ ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯೇಣಾಹ ಅಸಾಧಕತಾಸಾಧಕಂ ಕ್ವಚಿಂ ವಿಂಬಾವಯುವ ಪ್ರಯೋಗಂ ಚಿಕ್ತ್ವಾ
... ಸ್ಯಾದಸ್ಯಥಾ ಸಾಧ್ಯಕತ್ವಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಶಕ್ಯದೂಷಣತ್ವಸ್ಯಾಸಾಧಕತಾವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ಅಂಗೀಕೃತ್ಯ ಕಥಿತ ತತ್ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಯಾ ಏವೋಪಸ್ಥಾಪ್ಯತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಅ
ಧಿಕ್ಯಾಪತ್ತೇಃ ಕ್ವಚಿದಂ ಕೃತಕತ್ವೇನಾನಿತ್ಯ ಇತ್ಯನುಮಾನೇ ಪಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ನ ಇತಿ ಥಿಯಾ ತಸ್ಯಾ ಭಯವಾದಿನಿ ಸಿದ್ಧತ್ವಾದಿತಿ ಶಕ್ಯ ಕಥಾದಶಾಯಾಂ ನಮಯವಿಷಯತಯಾ
ದೂಷಣೇ ಅಸಾಧಕತಾವ್ಯಾಪ್ಯಪಕ್ಷತೇರಾವಶ್ಯಕತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಕಥಕತ್ವವಿರೋಧಾತ್ ಕ್ವಚಿದಂ ಕೃತಕತ್ವೇನಾನಿತ್ಯತ್ವಾನುಮಾನೇ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯಮನಂಗೀಕೃತ್ಯಾಪಿ
ಕೇ ಥಾನ್ನಂ ಭವಾತ್ ಯತ್ತು ಕಥಾಂತಂ ಶಿಬಾಧಿಕ್ಯ ಅಸಾಧಕತ್ವವ್ಯಾಬಂಧಾನಂಗೀಕರೋತಿ ತಂ ಪ್ರತಿ ದೂಷಣತ್ವಂ ಪ್ರಸಾಧ್ಯ ಪಂಚಾವಯವಪ್ರಯೋಗಃ ಕರ್ತವ್ಯ
ವ ಯತ್ತು ದೂಷಣೇ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಮಾತ್ರಮುದ್ಭಾವ್ಯಂ ತತ್ರ ಯತ್ರವಾದಿನೋ ಸ್ವಥಾ ಸಮಯಃ ಅನ್ಯತ್ರ ರೂಪಂ ಚಾವಯವಪ್ರಯೋಗ ಏವೇತಿ ತತ್ತ್ವ ಕಥಾಸಂ ಪ್ರದಾ
ಯವಿರೋಧಾತ್ ಅಸಾಧಕಶ್ಚ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಜನಕತ್ವಂ ತೇನ ವಿತತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನ ದಶಾಯಾಂ ಪಕ್ಷೇ ಭ್ರಮರೂಪಾಣಾಮಿತಿಃ ಸಾಧ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಪಕ್ಷ
ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಹೇತುತ್ವೇ ಜ್ಞಾನದಶಾಯಾಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ಅಥ ಪಕ್ಷೇ ಸಾಧ್ಯಭ್ರಮಜನಕತ್ವಂ ತತ್ ಬಾಧವಿರುದ್ಧಯೋರವಿತತ್ವ ಜ್ಞಾನದಶಾಯಾಂ ಭ್ರಮ ೧೪

೧೪

ಜನಕತ್ವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಸ್ಥಿತೌ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷೇ ಅಸಾಧಾರಣೇ ಚ ತತ್ತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನದಶಾಯಾಂ ಸಾಧ್ಯಪ್ರಮಾಜನಕತ್ವಾತ್ ಅಜ್ಞಾನೇ ಸಾಧ್ಯಪ್ರಮಾಜನಕತ್ವಾತ್ ಸಂಭವಾಚ್ಚ ತ್ವೇ ಕಥಂ ತಾದೃಶಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಾಸಾಧಾರಣಸಕ್ತತಯಾ ಏವಂ ರೂಪಾತ್ ದಶಾವಿಶೇಷೇ ತಸ್ಯ ತದ್ವ್ಯಂಜಕತ್ವಾತ್ ಸಾಧ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರಕೃತಸಾಧ್ಯಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾ ರಾಪ್ಯನೈಕಾಂತಿಕತ್ವಮತ್ವಂ ಯತ್ಕಿಂಚಿದನೈಕಾಂತಿಕತ್ವಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತೇಃ ಪ್ರಕೃತಸಾಧ್ಯಾನೈಕಾಂತಿಕತ್ವಸ್ಯಾಸಿದ್ಧತ್ವೇನ ಕೇವಲಾನ್ವಯಿಸಾಧ್ಯೇ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧೇಃ ಅಂತತಃ ಸಿದ್ಧಸಾಧನತ್ವಸಾಧ್ಯಾವಿಶೇಷಾಚ್ಚ ಯತ್ತು ತತ್ತಾಲೇ ಏತತ್ಪದರ್ಶಿಷ್ಯತ್ವವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ ತತ್ತದ್ಧರ್ಮಪ್ರಕಾರಕತ್ವಾಭಾವಃ ತತ್ತತ್ತಾ ಅತತತ್ತ್ವಸ್ತುವಿಷಯತಾಸಾಧ್ಯತ್ವಾಭಿಮತತತ್ತ್ವತ್ವಾದಿಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾಭಾವೋ ವಾ ಸಾಧಕತ್ವಂ ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧೇಃ ಏತತ್ತ್ವಾಂತರ್ಭಾವೇತತ್ತ್ವಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತತತ್ತ್ವಾಲತ್ವತತ್ತ್ವವಿಷಯತ್ವಯೋಃ ವ್ಯಧಿಕರಣಯೋರೇವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಾದಿತಿ ತನ್ನ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಜ್ಞಾನದಶಾಯಾಮೇವೈತಾದೃಶಪ್ರಮಾಯಾಂ ಮಕರಣಾಭಾವೇ ಅಸಾಧಕತ್ವಪತ್ತೇಃ ಸಾಧ್ಯತ್ರಿತಯ್ಯಾಂ ಗವರಾಮರ್ಶಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ತತೋ ವಿರುದ್ಧಾದಾವರಾಮರ್ಶಾಭಾವಾತ್ ಸ್ಥಿತೌ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷೇ ಅಸಾಧಾರಣೇ ಚ ತತ್ಪ್ರಮಾಂ ತಸ್ಯಾ ಅನುಮಿತಿಹೇತುಭೂತಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿಜ್ಞಾನವಿಷಯಬಾಧಸ್ಥಿತಾವಬಾಧಕಾಂಬಿವ್ಯಭಿಚಾರಿತ್ವಂ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯಾನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ಅಧಾನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಪ್ರಮಾವಿಷಯತ್ವಂ ಅಸಾಧಕತ್ವಂ ಸ್ಥಿತೌ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿಭ್ರಮಃ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಃ ಅನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಚ ವ್ಯಭಿಚಾರಾದಿಪ್ರಮಾಯಾಃ ತ್ರಿತಯ್ಯಾಂ ಗವರಾಮರ್ಶವಿಘಟಕದ್ವಾರಾ ತುಲ್ಯಬಲತಾವಿಷಯತಯೇತಿ ಚೇನ್ನ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಯೋರ್ವಿರುದ್ಧಯೋರ್ವಾ ತುಲ್ಯಬಲತ್ವಾಭಾವೇ ತತ್ಪ್ರಮಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ತುಲ್ಯಬಲತಯಾ ಜ್ಞಾನಯೋರ್ಮಾನೇ ಬೋಧಿತಸಾಧ್ಯವಿಪರ್ಯಯಕತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ತತ್ಪ್ರಮೈವೇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತುಲ್ಯಬಲತಾಜ್ಞಾನಮೇವ ಹಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ಕಿಂತು ಜ್ಞಾನಯಮಾನತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಗಾರವಾದನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ನಿಜಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷೇ ಅಸೃತರಾಂಗವೈಕಲ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಿ ಕೇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಅನ್ಯತರತ್ವಂ ಚ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ಧರ್ಮಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯೇ ಜ್ಞಾನಯಮಾನಸ್ಯ ಬೋಧಕತ್ವಂ ಧರ್ಮಮಾತ್ರಸ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಜ್ಞಾನಾನುಮಿತ್ಯಭಿಧಾಪತ್ತೇಃ ಅಸೃತರಾಂಗವೈಕಲ್ಯಜ್ಞಾನೋಪಜೀವ್ಯಸ್ಯ ತುಲ್ಯಬಲತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯೈವ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾತ್ ಅಧಾನಾರ್ಯ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಂ ತಥಾ ನಾಪತ್ತೇಃ ಅನೈಕಾಂತಿಕತ್ವ

ಚಿಂತಾಮಣಿಃ

ದಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತತ್ತದನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಮಸಾಧಕತ್ವಂ ತಥಾಹಿ ಇದಮನೈಕಾಂತಿಕತ್ವಾದಿ ಜ್ಞಾನಂ ಮವತತ್ತತ್ಸಾಧ್ಯವತ್ತ್ವೋಪಸ್ಥಿತತತ್ಸಾಧ್ಯಕೈತತ್ಪುರುಷೀಯತ್ವತತ್
ತ್ಸಾಧ್ಯಕಾನುಮಿತಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ಏತದನೈಕಾಂತಿಕಾದಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಾತ್ ಏತದನ್ಯಜ್ಞಾನವದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಏತತ್ಸಾಧ್ಯವತ್ತ್ವೋಪಸ್ಥಿತತತ್ಸಾಧ್ಯಕಾನುಮಿತೇಃ ಕದಾಚಿಲ್ಲಿಂಗಭ್ರಮಾದಪ್ಯುತ್ಪ
ತ್ತೇಸ್ತತ್ರೈತತ್ಪುರುಷಸ್ಯ ಏತಾದೃಶಾನುಮಿತ್ಯಸಿದ್ಧೇಃ ನಾಪಿ ಬಾಧಿತಸಾಧ್ಯವಿಷಯಾನುಮಿತ್ಯಜನಕತ್ವಂ ಬಾಧಾವಿರುದ್ಧಾನಿ ದ್ವಿಷ್ಠಸಾಧ್ಯಾಭಿಧರಣಿ
ಪಕ್ಷೇ ಸತ್ವಸಾಧ್ಯಪ್ರತೀತ್ಯಸಿದ್ಧೇಃ ವಹ್ನಿಮತಿ ಧೂಮಭ್ರಮಾದ್ವೃಷ್ಟ್ಯನುಮಿತೇಃ ನ ತ್ವನತ್ವ ತ್ಪನ್ನ ನಿಬಾಧ್ಯ ಏವ ವಹ್ನಿಃ ತತ್ರ ಭಾಸತೇ ಮಾನಾಭಾವಾತ್ ತದ್ವಹ್ನೇಃ ಪ್ರತ್ಯ
ಭಿಜ್ಞಾನಾತ್ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಕೇ ತದಸಂಭವಾಚ್ಚ ನಚ ಸಾನುಮಿತಿಃ ಲಿಂಗವಿಷಯತ್ವೇನ ಭ್ರಮಃ ಅನುಮಿತ್ಯಾ ಲಿಂಗಭಾನೇ ಭಾವಾತ್ ಕಿಂಚ ಭಾವೋ ಭಾವೋ ವಾ ಡಃ
ರ್ಯಥಾ ವಿಪ್ರಮೇಯ ಇತಿ ಸತ್ವಮನುಮಿತೌ ಭಾವತ್ವಭಾವತ್ವವತಿ ಪ್ರಮೇಯತ್ವ ಭಾನೇ ಏಕತ್ರ ತಯೋರಭಾವಾದಸತ್ವಮನುಮಿತಿಃ ನ ಚಾನ್ಯತರತ್ವಂ ಲಿಂ
ಗಂ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಮವಿದುಷೋಪ್ಯನುಮಿತೇಃ ವೃಥಾ ವಿಶೇಷಣಾತ್ ಪ್ರಮೇಯತ್ವ ಅಥ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಮವತತ್ರ ತಂತ್ರಂ ತತ್ರ ಚಾಂಧೋಂನಸ್ತಿ ಚೇತ್ತದಾ ಕಿಂ ಲಿಂಗಮನುಮಿ
ತೌ ವಹ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಮವತಂತ್ರಂ ವಹ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯಂ ಚ ಕಿಂಚಿತ್ತತ್ರಾಸ್ತ್ಯೇವ ಅಥ ಧೂಮಾದಿಲಿಂಗೇ ವಹ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರಭೇದಃ ಪ್ರತೀಯತೇ ತದಾ ವಹ್ನೇರ್ಧೂಮಾದಿಲಿಂಗವ್ಯಾಪ
ಕತ್ವೇ ಧೂಮಾದಿ ಅನ್ಯಥಾ ಧೂಮಾದಿ ವಹ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಪ್ರತೀತೇಃ ಏವಂ ಚ ಧೂಮಾದಿ ಲಿಂಗವ್ಯಾಪಕೋ ವಹ್ನಿತ್ವೇನ ಭಾಸತೇ ಇತಿ ಪಕ್ಷ್ಯನುಮಿತಿರಪ್ಯನ್ಯೇತಿ ಚೇನ್ನ ವಹ್ನಿವ್ಯಾಪ್ಯ
ತೋ ಧೂಮಾದಿ ಲಿಂಗ ಇತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮೇಯ ಭ್ರಮಾದನುಮಿತಿಃ ತತ್ರಾಪಿ ಕ್ಷಚಿದಸತ್ವಭಾವಾಪತ್ತೇಃ ಅತೋನೇಕವ್ಯಾಪಕೇ ಧೂಮಾದ್ಯವಭಾಸನಾತ್ ಅಥ ಲಿಂಗಮನುಮಿತಿವಿಷಯೋ
ನ ಯಮತಃ ಪಕ್ಷಧರ್ಮತಾಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವಾದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಜ್ಞಾನವಿಷಯತ್ವಾನ್ನಿಯಮೇನಾನುಮಿತಿ ಹೇತೋರ್ವಿಶೇಷಣಾದಿವಿಷಯತ್ವನಿಯಮೇ ಪರ್ವತಃ ಪ್ರವತ್ ಸಾಧ್ಯವತ್
ತ್ವಂ ಪ್ರಕೃತವಿಶೇಷಣಾವಚ್ಛೇದಜ್ಞಾನ ತದ್ವಿಶೇಷಣಾಂತರಧೀಸಾಮಗ್ರೀತ ಏವ ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಭಾನಮಿತಿ ಧೂಮವಿಶಿಷ್ಟ ಏವ ವಹ್ನಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾನುಮಿತಿರಿತಿ ನಸ್ಯಾನುಮಿತೌ ವ್ಯಾಪ್ಯವತ್ತ್ವ
ಭಾನೇ ಅನುಮಿತ್ಯವಿರೋಧಃ ನಚ ಧೂಮಜ್ಞಾನಾನಾಂ ನ ವಿಷಯತ್ವೇ ಪರಾಮರ್ಶಸ್ಯಾನುಮಿತಿ ಹೇತುತ್ವಂ ಸ್ಯಾದಿತಿ ವಿಷಯಾಂತರಸಂಚಾರಣಾನ್ನ
ಮಿತಿರಿತ್ಯಪಿ ಪರಾಮರ್ಶಸ್ಯ ಚ ಕಾರಣತ್ವಾತ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿಸಾಮಗ್ರೀತೋ ಬಲವತ್ತ್ವಾತ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯಕೇವಿಷ ಹಾರ ಇತ್ಯೇವಂ ಲಿಂಗಾನಾ
ಪ್ರಮಾತ್ವಮಸಾಧ್ಯಂ ಸಪ್ರಮಾತ್ವಾತ್ ಕಥಂ ತದಸಾಧಕಂ ತಥಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಸಾಧಕಮಸ್ತು ತಿ ಚೇದಸ್ತು ತಾವದೇವಂ ತಥಾಪಿ ಪ್ರಾವಾತ್ತತ್ರ ಧೂಮಮನತ್ವ ಕಥಂ ತದಸಂ ಕಿ ಮಾ೧೦

ಪ್ಯಸತ್ವಾತ್ ಅತಏವಾಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಧೇಯಪ್ರಧಪ್ಯಾಂ ವಹ್ನಿ ಧ್ಯಾನಸ ಪಿ ಸ ಬ ತತ್ರ ರಾಶಿಸ್ತ್ರಿ ಪೆತಿಕ್ಷ ಸಾಂಖ್ಯ ಮಿತಿ: ಜಪ್ಯ ತಿ ೧ ಶಿಷ್ಟಂ ಶ್ರೈವಾ ಜ್ಞಾನ ಮೆಜತ್ವೇಶ ತತ್ವ ತಾಪ್ಯ ಜ್ಞಪ್ತಿ
ಸ್ವ ಜ್ಞಾನೇ ಶಿಷ್ಟಾ ಯಾಂ ಂವಕ್ತ್ರೇ ಸಾಂಧ್ಯಪ್ರ ತ್ಯಯಾಂ ಜನಕತ್ವ ಮಸಾಂಧಕತ್ವಂ ತಥಾಂ ದಿಂ ವಿಷಯತ್ವಾ ದಿ ಜ್ಞಾನೇ ಧಕಾವತಿನಾಯಂ ಪ್ರೈಸಾಂಧ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಾಂ ಜನ
ಕಂ ವಿಷಯತ್ವಾತ್ವದಿತ್ಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಶೇಷಣಾಮಹಿಂ ತತ್ತದಶಾಯಾಂ ಸಾಂಧ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಾಂ ಜನಕತ್ವಾನಿ ಧ್ಯತಿ ಬಾಧಿತಾಂ ನಮಿಲಂಗಸ್ತ್ರಯಾಂತ್ಯ
ಸ್ಯೈಸಾಂಧ್ಯಪ್ರತ್ಯಯಜನಕತ್ವಮಿತಿ ೧ (ಪ್ರ) ತಿಂತಾಂ ಗ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯಾಸಾಂಧ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧಿ: ಯದಿತ್ಯಾ ಅನು ಮಿತಿ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕ ತಾವಚ್ಛೇದಕ ರೂಪವತ್ವ ಮಸಾಂಧಕ
ತ್ವಂ ತಥಾ ಹಿಂ ಇದಾನೀಂ ಮಿಥಾಮನು ಮಿತಿಪ್ರತಿ ಬಂಧಕ ತಾವಚ್ಛೇದಕ ರೂಪವತ್ ಅಶಕ್ತಾಂತಿ ಕಾದಿತ್ವಾತ್ ಅನು ಮಿತಿ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ
ರೂಪವಂ ಜ್ಞಾನೇ ವಿಷಯ ತಯಾಂ ವಕ್ತ್ರಾಂ ತಿಕತ್ವಾದಿಕ ವಸ್ತು ಸಾಂಧ್ಯಾ ವಿಶೇಷ: ಧಪಾಂ ದಿವಿ ಶೇಷ ಸಾಧ್ಯಾನು ಮೆಯತ್ವಾತ್ ತೋಯ ತ್ವೇನಾ ವಿಯಾಂ ಶೈಲಾ
ಯ ಶಮ ನಸ್ಸ ಬರ್ಹಿತಾವಚ್ಛೇದಕ ರೂಪ ವತ್ತಾನು ಮಾಂಸಾ ಅಶ್ವೆತಿ ಅಶಕ್ತಾಂ ತಿ ಕ ಬಾಧಿತ ತ್ವ ವಿಷಯತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ತತಾಖಿಲ ಹೇತ್ವೇಕಾಂತಿ ಕತ್ವ
ಸ್ವರೂಪಾ ಸಿದ್ಧಿ ಸತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಾ ಸಾಂಧಾರ ಸ್ಯೆಷು ದಶಾ ವಿಶೇಷ ಅನು ಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಜ್ಞಾನ ವಿಷಯತ್ವ ಮಸಾಂಧಕತ್ವಂ ೧ ಜೈವಮಶಕ್ತಾಂ ತಿ ಕಾಂ ಸಾಧ
ಕೆ ಇತಿ ಸವಾಪ್ರಯೋಗಾನು ಪಪತ್ತಿ: ತತ್ರಾ ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಸ್ಯಾಸಾಧಕಜ್ಞಾನ ರ್ಹತ್ವಾತ್ ಅಸಾಧಕತಾನು ಗಮ ವಿ ಚಿ ಹಿಂತ್ಯಾಭಾಸತ್ವ ಮನು ಗತ ಮೇವ
ಸ್ವ ಜ್ಞಾನ ಮನು ಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ತತ್ವ ಹೇತ್ವಾಭಾಸತ್ವ ಮಿತಿ॥ ॥ ಛ॥ ಛ॥ ಛ॥ ಛ॥ ಛ॥ ಛ॥ ॥ ಶ್ರೀ: ೧ ॥